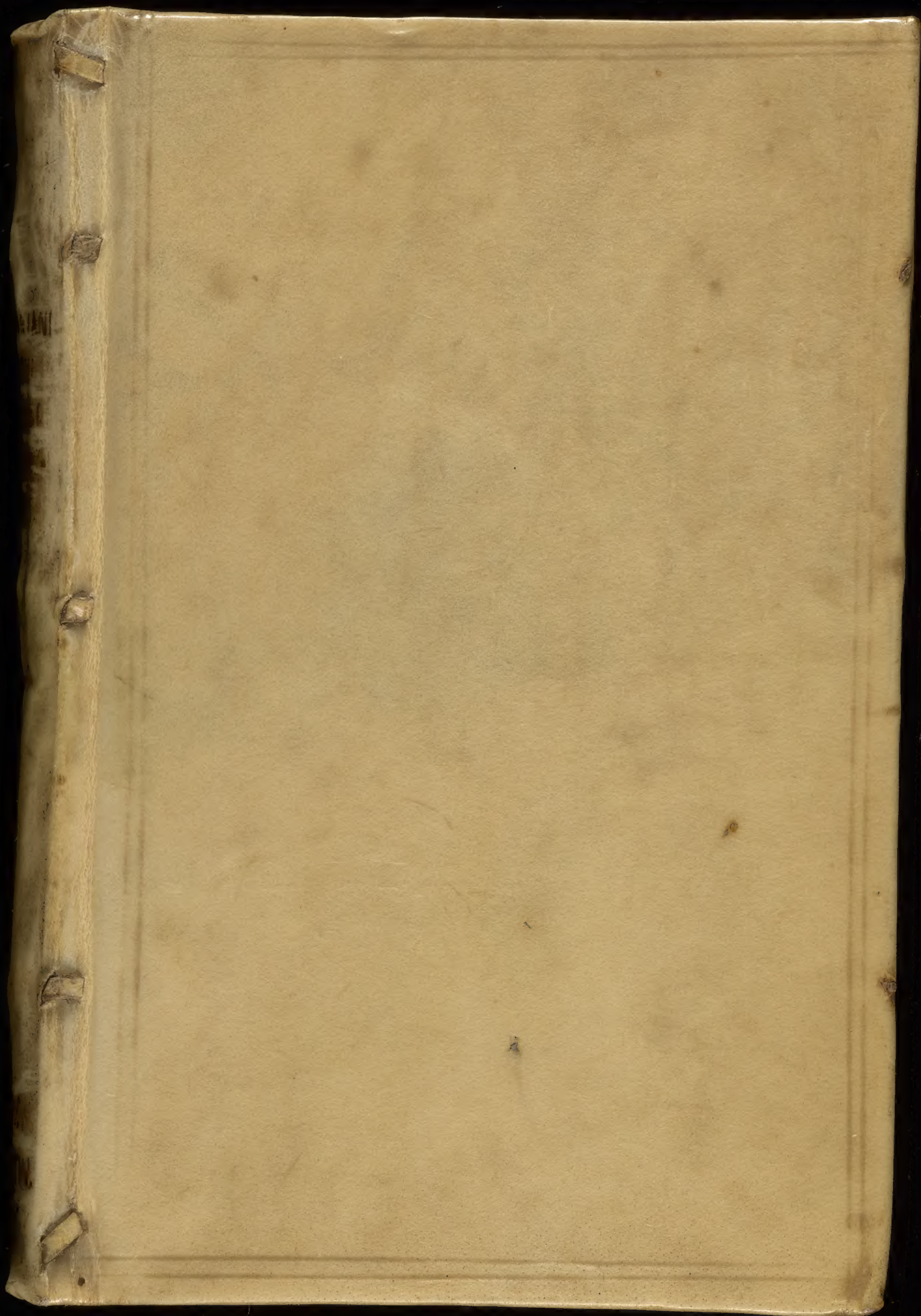

R H B 74 -

Voet 1481 B Very rare.

copies: Plantin, Leiden, Erlangen,

Brussels.

82

Mémoire de Junius

Hadrien Junius né à Horn en Hollande le 1.er de Juillet 1511, a été un des plus savans hommes de son siècle. Il etoit fils d'un Bourgmaître de grand mérite, et il étudia premierement à Haerlem, puis à Louvain et à Paris, et enfin à Boulogne en Italie, où il se fit recevoir Docteur en Medecine. Etant de retour en son païs il passa en Angleterre l'an 1543, et y fut Medecin du Duc de Norfolke, et puis d'une Dame de qualité. Il y composa quelques livres, et entre autres un Dictionaire Grec et Latin, où il avoit ajouté plus de 6500 mots. Il le dédia au jeune Roi Edoüard en 1548; et parce qu'il lui donna le titre de Roi, on lui en fit des affaires long-tems après à la Cour de Rome. Comme il étoit

fort bon Poëte, il publia en 1554 un Epithalame sur le mariage de Philipe II^d avec la Reine Marie. Cela lui auroit, peutêtre valu une fortune considerable si l'Angleterre fut demeurée en repos. Il s'en retira durant les troubles, et s'en alloit confiner à Horne; mais le Roi de Danemarc l'en tira bientôt pour le faire précepteur du Prince son fils. Iunius, ne pouvant s'accommoder ni du climat ni du genie des habitans, se retira d'une maniére si brusque qu'il ne prit pas même congé du Roi. Il y a de l'apparence que ce fut en 1564. Il s'établit à Haerlem; il y pratiqua la médecine; il s'y maria; et y fut Principal du Collége. Les Etats de Hollande lui donnérent la commission d'écrire l'Histoire de la Province, de quoi il se seroit acquitté

dignement, et avec plus d'exactitude qu'il n'a fait, s'il avoit pu mettre la derniere main à l'ouvrage, qui parut après sa mort, sous le titre de Batavia. —

Lorsque les Espagnols eurent assiégé la ville de Haarlem, il trouva le moyen d'en sortir pour aller voir le Prince d'Orange qui avoit souhaité de se servir de ses remèdes. La ville ayant été prise en 1573, on pilla sa Bibliothèque, où il avoit laissé plusieurs ouvrages qui lui avaient couté beaucoup de travaux, et par où il espéroit de s'éterniser. Il auroit pu les mettre bientôt en jour, et c'est ce qui augmentoit son chagrin. Il passa en Zelande, ou la recommendation du Prince lui fit avoir des appointemens publics, pour pratiquer la médecin dans Middelburg. Mais l'air du païs lui fut fort contraire. Il

gagna des maladies qui, jointes aux re=
gret d'avoir perdu sa bibliothèque, le
fit mourir le 16me de Juin 1575, agé
de soixante et quatre ans, moins
quelques jours.

Son corps fut porté d'Armuiden à
a Middleburg, où son fils ainé le
fit enterrer honorablement, et lui
composa une Epitaphe. On a plu=
sieurs livres de sa façon. On avait
jeté les yeux sur lui pour une
chaire de Professeur à Leide, où
l'Université ne faisait, quasi, que
de naître lorsqu'il mourut. Je n'ai
pas encore eu le temps de bien
avérer s'il se fit enfin de la religion

Il paroit par une de ses lettres qu'il
se mit fort en colère quand il ap=
prit qu'un de ses disciples l'avoit
accusé de commander à ses Pen=
sionnaires de n'aller point à

l'église. Il proteste au contraire qu'il les contraignoit d'y aller les jours de fête, car il condamnoit à des amendes assez fortes ceux qui négligeoient d'y aller.

On voit ailleurs qu'il se plaint de sa misère, et qu'étant chargé de dettes, et obligé de s'equipper il n'a dans sa bourse ni denier ni maille.

BAYLE. D. H. et C.

Ses autres ouvrages sont :—

1. Animadversorum libri VI. De Comâ Commentarium; 12mo. Basil. 1556
2. Batavia Historia – 4to. Lugd. Bat. 1588
3. Nomenclator Octolinguis.
4. Commentarius de Anno et Mensibus.—
5. Appendix ad Epitheta Textoris.
6. Copiæ-cornu sive Oceanus Enarrationũ Homericarum ex Eustathii Comment. collectus in unum volumen.

7. Phalli ex fungorum genere in Hollandiæ sabuletis passim crescentis Descriptio. 4to. L. Bat. 1601

avec deux ou trois autres moins dignes de mention.—

Thomas Turner. May. 11. 1833.

E
LIBRIS
TÆ̃-IRJ̃

HADRIANI IVNII MEDICI EMBLEMATA.

EIVSDEM ÆNIGMATVM LIBELLVS.

ANTVERPIÆ,
Apud Christophorum Plantinum.
M. D. LXXXV.

elapſam eo minùs iniquè patior, quo libri moles magis excreuerit, quo Emblematum numerus ſit auctior, hoc eſt, quo largior vſura fenori acceſſerit. Bonæ fidei contractus reſcindi nequit, comperendinari poteſt, habita fenoris ratione. Itaque ſeriùs ad te xenij loco proficiſcentem libellum, ex corollarij ſuperpondio nihilo deteriorem putabis. Neque verò ex prolixitate captare fauoris auram ſtudui, quando vnumquodque Emblema libelli materia futurum fuerit, ſi compendio operoſam verborum ſtruem prætuliſſem; ac niſi tam poſſe occupato tibi diſplicere prolixitatem cogitaſſem, quàm mihi aut deſiderantibus aliis eſt grata. Nimirum malui eundem mihi linguæ modum, qui eſt ingenij, qui eſt fortunæ. Scripſi autem plura, quàm iniunxeras, vt delectum inſtituere tibi ſit integrum: itidem, vt fit in luſtratione exercitus, vbi triariis & veteranis primus habetur locus, capite cenſis & gregariis numero ſummotis. Pluſculum

CLARISSIMO SPLENDIDISSIMOQ. VIRO ARNOLDO COBELIO, QVÆSTORI ÆRARIO HOLLANDIAE MERITISSIMO, HADR. IVNIVS MEDICVS.

IANVARII Calendas anni auſpices largiendis ſtrenis ſacrauit antiquitas. atque ea conſuetudo iam inde à Tatio Sabinorum rege in poſteritatem tranſmiſſa eſt: quem verbenas felicis arboris ex luco ſtreniæ, noui anni auſpices primum accepiſſe auctor eſt Symmachus, argumento indubitato viris ſtrenuis eas conuenire, atque ob virtutem deberi. Decreueram itaque veterum factum imitator non otioſus aſſectari, ornatiſſ. Cobeli, ac dedicato tibi, miſſoque ſtrenæ vice libello Emblematum Calendas præuertere, ſed voluntatem eam ſedulitas quædam ſibi inſtans nec ferè vnquam ſibi ſatisfaciens abrupit: eam tamen occaſionem

IO. SAMBVCVS HADR. IVNIO SVO S.

Accepi tua Emblemata; de quibus etsi tu nimium modestè sentis, aliud tamen fore publicum iudicium videbis: nam & sana, & varia, elegantiaq́. sunt, & facilè auctorem, officinamq́. testabuntur. Quod verò mea tantopere expetis, ante Aprilem ob sculptoris & pictorum moram vix apparebunt: quæ si videris, minuetur desiderium legendi ea, & verè τῶν κοπρείων ἐκβλητότερα dices. Tu verò tandem nobis Sudam restitutum, epithetorum Græcorum explicationes, Nonium, & alia extrudas: nec, quasi nondum absolueris, otium differendo quæras: teque ad alia accingas, vt, quando Erasmum vestrum ingenio æquare cœpisti, numero quoque lucubrationum inferior ne sis: dumq́ue ætas viresq́ue permittunt, τὴν τοῦ χρόνου συνέχειαν συναφείᾳ quadam καὶ εἱρμῷ velut librorum, qui nisi eruditi esse nequeunt, posteris repræsentes. Vale, & Sambucum amare pergito, sed minùs laudato: quis enim, quàm ego, me nouit meliùs? Antuerpiæ, IIII. Idus Februarij. Anno M. D. LXIIII.

Repre-

operæ poſitum eſt cùm in reddenda ſymbolorum ratione, quæ obſcurior paulo eſt, eo quòd breuitatem captanti, ſingulis verſuum quadrigis, & picturæ typum & ſymboli rationem includere neceſſum fuerit; tum in explicando picturæ apparatu, vt ne pictor, quia locis diſiungimur, quidquam hîc deſideraret. Adde quod impenſiùs & de induſtria ſategi, varietate metrorum condire opus, vt vniformis lectionis faſtidium hac parte leuaretur. Vale feliciter, & nos ama. Harlemo ſub Idus Ianuarias.

Rabularum odium.

Grunnitum ſuis immundi cane peius & angue
Indus Elephas inuiſum habet.
Obſtreperos rabulas, qui litibus omnia miſcent,
Odiſſe par eſt principem.

Reprehendere procliue: & animum apertum esse debere.

Nocte satus, genitore orbus, sum nomine Momus,
Dente Theonino singula rodo lubens:
Fingi hominem caussor clathrato pectore; apertis
Sensibus occultum vt nil specus ille tegat.

Impunitas ferociæ parens.

Insultans pavida hic natio musculi
Clausis muscipulæ carcere felibus.
Sublatoque metu forte periculi
Crescit tunc animus degeneri insolens.

Gloria immortalis labore parta.

Ad reuerendiß. Card. Granuellanum.

Tortillis & caudam ore tenens hic termite lauri
Ambitur anguis, & ligonem circuit.
Gloria continuos nunquam moritura labores
Sequitur, virensq; in ore viuit perpetim.

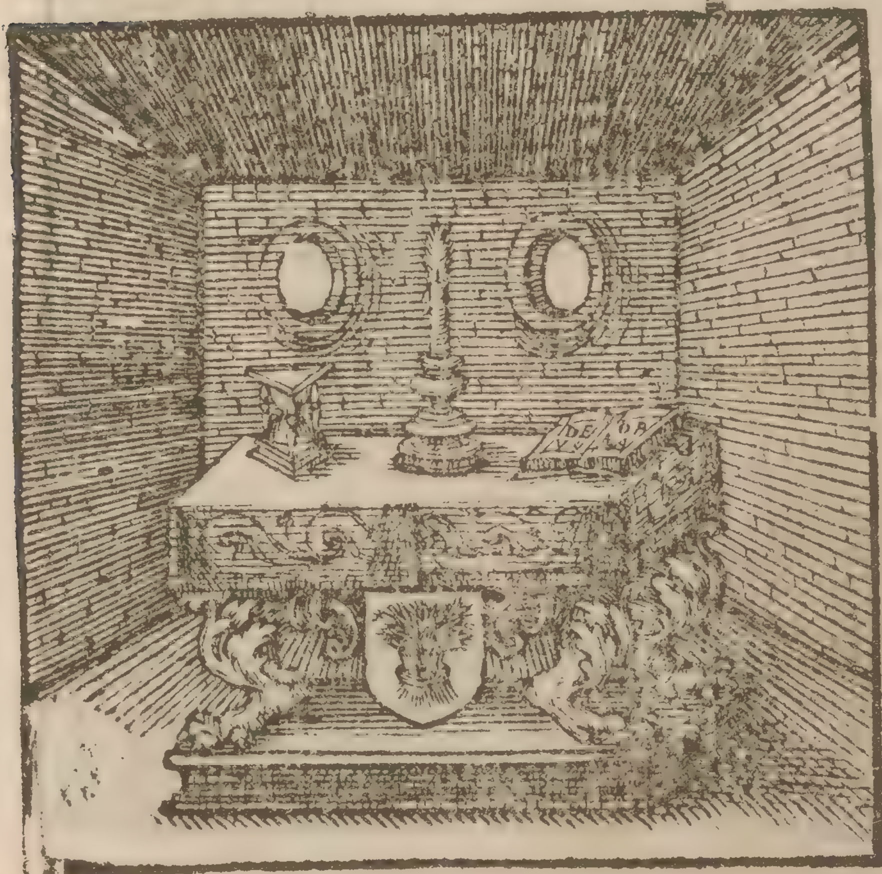
Ex pace rerum opulentia.

Aureolum dextra gestat Pax Attica Plutum,
Læua tenet cornu plenum vbere copia.
Gliscit opum satias. & rerum copia læta,
Pax vbi Marte triumphato viget aurea.

Vita mortalium vigilia.

Ad D. Viglium Zuichemum Præſidem.

Inuigilare libris, ſtudio metirier horas,
Pars vitæ eſt princeps: otia vita fugit.
Fama vehit vigiles, ſepelitque obliuio inertes:
Hoc liber explicitus, clepſydra, lychnus habent.

Calumnia dira peſtis.

Hic radio lethifero tacta, velut ſidere, Paſtinacæ,
Exuitur celſa pirus deciduam luxuriem comarum:
Haud aliter vipereo vaniloquus dente calumniator
Attalicas vertere opes, conditionemq; poteſt ſuperbam.

Inui-

Quod in te est prome.

Ad clariss. virum Ioachimum Hopperum Consil. Reg.

Rimaris tundendo sinus tibi pectoris altos,
Et vitam soboli das Pelecane tuæ.
Perscrutare animum, quære in te quod latet intus:
Ingenij in lucem semina prode tui.

Calum-

Deſiderium ſpe vacuum.

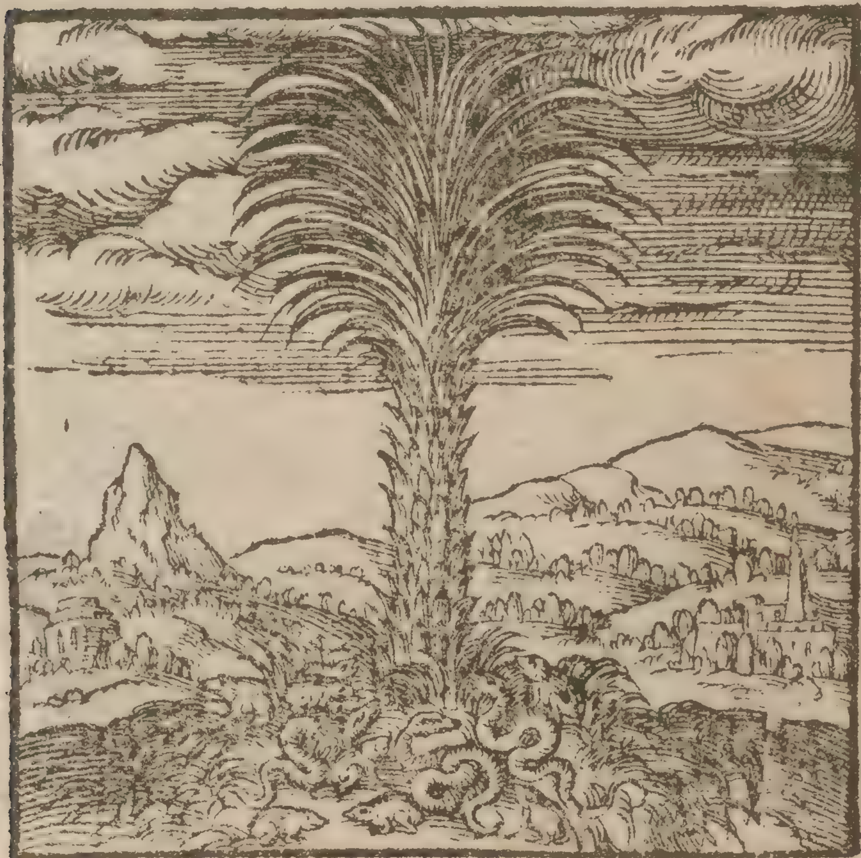

Ceruina potitur rabidus Leo: ſuſpicit catellus,
Captatq́; rictu prædam inops opimam.
Sic hæredipetis aliena vorantibus, ſed ore
Sicco, euenit, quos funeris trahit ſpes.

Impro-

Inuidiæ integritas aſſecla.

Ad Cornelium Suſium Hollandiæ Præſidem.

Palma caput tollit cælo ardua, cuius ad ima
Rana loquax, ſtabulantur & hydri.
Oppugnant proceres, quorum via conſona recto eſt,
Degeneres, atque inuida lingua.

Deſi-

Vxoriæ dotes.

Illaqueata ſedet pedicis, pudibundáque velat
Vultum Venus Spartana flammeo.
Vxorem caſtus pudor, & conſtantia amoris,
Cuſtodia & ſui laris decet.

Pru-

Improbè Deum fatigamus, votis vt nostris seruiat.

Ad Splinterum ab Hargen. Eq. aur.

Latoiden Cadmæa Tyros deuinxerat auro:
Gradiuum tenuit compede Sparta grauem:
Præpete priuarunt penna Victoriam Athenæ,
Quisque suis votis cogit adesse Deum.

Principum opes, plebis adminicula.

Pyramides Phariûm monumenta perennia Regum,
Errantibus circumligat hedera sequax brachiis.
Regum opibus firmis plebs sustentatur egena:
Mentisq; constans firmitas viret perenniter.

Scipsum

Prudentia cum robore coniuncta.

Ad clariß. virum Philippum Cobelium, Regium Consil.

Viribus Cyllenius integris ſtat
Iunctus cum ſenio graui.
Robur inuictum eſt, ſapientia ſi
Firmes: qua ſine, concidet.

Cuncta complecti velle, stultum.

Ventosas pueri bullas per inane volantes
Prendere dum satagunt, opera exit inanis.
Qui varia attrectat studia, aut venatur honores
Ambiguos, pueris mihi stultior ille est.

Coër-

Seipſum vincere, palmarium.

Ad Arnoldum Sasbotum Senatorem.

Pampineis criſtatus Epops, vide, ut æger ab uuis,
Munit adianti ſe virente ramulo.
Se Sophiæ monitis mens, ſerua affectibus, armat:
Temetique vires frangit abſtinentia.

Audito multa, loquitor pauca.

Aure concipit, parit
Mustela fœtum postea in lucem ore.
Aure dicta concipe,
Diu at recocta parcius prome ore.

Pro-

Coërcenda & exſtirpanda impietas.

Ad D. Iacobum Suſium virum doctiß.

Hoſtis colubris ales inſidet ſceptro,
Subſtrata quod Niloi equi premit terga.
Domat ſuperbos, impióſque proculcat
Sceptrum æquitatis, noxióſque conſumit.

Exiguo contentus, potiora ſperans.

Libat rauca roſas cicada hianteis,
Clauſas præterit vſui futuras.
Præſenti fruitur, ſuo beatus;
Et fatis melioribus parat ſe.

Eru-

Eruditionis decor concordia, merces gloria.

Ad doctißimum Ioannem Sambucum Pannonium.

Cor pedibus iunctis, rostris concordibus aurum
Naupliadæ prendunt, munera ſancta, grues.
Gloria debetur ſtudiis, atque aſſecla merces;
Concordéſque animos candor vbique decet.

Adu-

Adulator ſaluti reip. grauis.

Vt Leo, quem cæci vis lancinat effera morbi,
Sentit opem, ſi Simium edat, citam:
Palponem & dirum ſycophantam qui eiicit aula,
Rex viru regnum vacuat graui.

Diui-

Diuina ſcrutari, temerarium.

Ad Cornelium Muſium Delphum.

Immatura ſitim Pharia arcet Palma, eadem
Senſus præpedit, & linguam matura ligat.
Scrutans celſa Dei myſteria, lingua, animo
Hæret; at ille ſapit qui veſtibulum haud ſuperat.

Virgi-

Virginem pudicitiæ, matronam domus satagere.

Cernuus armisonæ præbet Draco colla Mineruæ:
Domiportam at exterit Venus testudinem.
Virgo sui satagit decoris bene prouida: at vxor
Frugi silet, nec limen excedit domus.

Medi-

Medici Icon.

Ad Martinum Æditum Medicum insignem.

Sceptriger, & lauro, baculoq; instructus acerno,
Quid Draco, quid Gallus vult sibi, quidue Canis?
Imperat hic ægris, operosáque arte medetur,
Sedulus, & fidus, dignus honore, vigil.

Fortu-

Fortunæ instabilitas.

Stare loco nescit certo Sors lubrica, sedes
Quærere docta nouas.
Hinc pedibus mutilam, & subnixam remige penna
Smyrna Deam posuit.

Ser-

Sermo de Deo apertus, mens ſit occulta.

Ad Ioannem Becanum Medicum clariſsimum.

Perſea fert linguæ ſimiles, ſacra Iſidi, frondes:
Typúmque cordis poma turgida exprimunt.
Sermo index animi, de numine ſentit apertè;
Cor cæco operculo intus arcanum tegit.

Principis calamitas, priuatorum dissimilis.

Stat vidua quercus læto honore frondium,
Quas rapido Boreas decußit asper turbine.
Princeps auitum sæua cui resixerit
Imperium Nemesis, tuetur is gentis decus.

Sacer-

Sacerdos castus & animi liber.

Ad Matthiam Herium.

Quid fugitas hederam manibus contingere Flamen?
Solidum quid annulum atque nodosum fugis?
Illaqueatricem Venerem vitato sacerdos;
Sis liber animi, nec mali tibi conscius.

Serò detrectat onus, qui ſubit.

Iugo repanda colla ſeruili eſſere
Exuere molliter paras taure irrita.
Serò recuſat, qui capeßiit, iugum
Connubiúmque, munera & ciuilia.

Idem

Idem ſalutis & exitij fons.

Ad Antonium Hofſlach Aduocatum.

Nos necat elleborus, capris adipem auget, auique:
Idem ignis fomes, & populator opum eſt.
Inſontem & ſontem facundia præſtat eundem:
Nunc eſt exitium, nunc medicina ſalus.

Celeritatem mora, & hæc illam vicissim temperet.

Quid scamno reses, obtendis testudinem & alas?
Humum hinc premis vestigio, calce hinc cælum appetis?
Temperiem cunctis adhibe, remoram iniice: si sis
Celer nimis, velocitate tempera moram.

Boni adulterium.

Ad Ioannem Zurenum Harlem.

Funesto Arachnen flos idem succo replet,
Apique mella sufficit liquentia.
Concordiæ litisque idem dictum est parens:
Scriptura pravis sica, fit scutum bonis.

Vinum ingenij fomes.

Vuiferum Bromium, volucrem ſed præpete penna,
Quid tacitæ poſuiſtis Amyclæ?
Tollit humo ingenium Bacchus, mentem erigit altam;
Pegaſeáque velut vehit ala.

Quære

Quære adolescens, vtere senex.

Ad Andream Osteruicum Splinteri filium.

Hinc dum viget, duro labore exercitus,
Ephebus, hinc senex beato Copiæ
Cornu fruens, opum & dapis lætæ satur;
Iuuenem parare commonent, vti senem.

Veneris potentia.

Quid Cytherea polum fers vertice? vis mea ſcandit
Cælum, & Ioui dat iura. quid papauera?
Sopio corda hominum quamuis fera. roſcida quorſum
Mala? illices eſſe has voluptates puta.

Virtus

Virtus difficilis, ſed fructuoſa.

Ad clariſſ. Hieronymum Tennerum, Regis Daniæ Cancellarium.

Pomum inſigne geris Cybeles, dura cute opertum,
In torulis dulces cui ſtabulant nuclei.
Ardua vallatur duris ſapientia ſcrupis;
Dulcibus aſt eadem fructibus illa ſcatet.

Femi-

Femina improba.

Cùm ruit in Venerem, blanditur Echidna marito,
Mox ſatura inſertum præſcidit ore caput.
Improba palpatur, tentigine feruida coniunx;
Continuò letum poſcit anhela viri.

Malo oppreſſus, deterius formidat.

Clathrata caueæ macerie cluſa columbula
Incuruis aquilæ permetuit carpier vnguibus.
Formidat grauius ſollicita mente periculum
Afflictus: capiti is ritè ſuo conſulit & rei.

Amoris ignis perpetuus.

Hinc tædam vt ſuus ignis edat teretem, vide
Illinc vt rapido malè liquitur à rogo.
Viſæ tabet amans miſer igne puellulæ:
Abſens tabifico haud minùs vlcere carpitur.

Lin-

Linguam compeſcito.

Pigram quid aluum comprimis caua manu,
Quid uda labra, quid ſalax inguen Scytha?
Abdominis ſtudium, & grauem luxum fuge,
Linguámque frena prodigam vel maximè.

Deum

Deum & ama & time.

Mysteriis addicta Memphis ade pro sacra
Sphingem biformem dedicauit, symbolum Dei.
Amato numen ceu piis mite, ac placabile:
Rursus time, vt vindex inexorabile impiis.

Εἴξας νικᾷ, siue victrix animi æquitas.

Ad Victorem Giselinum.

Vis Boreæ obnixas violento turbine sternit
Ornos: Arundo infracta eandem despuit.
Fit victor patiens animus cedendo furori:
Insiste, Victor, hanc viam & re, & nomine.

Biuium virtutis & vitij.

Hinc luxu compta, inde situ horrida femina pugnant
Alcidem in partes flectere quæque suas.
Nititur inculta hinc iuga scandere se duce Virtus,
Hinc Vitium pronos mergere deliciis.

Deum

Deum odisse impudentiam.

Pernix accipiter, piscis, Nili incola dirus
Equus, quid ordine hærent?
Symbolon hoc loquitur Phariæ tria verbula genti,
Deus odit impudentes.

Iræ malagma philoſophia.

Getulus Leo non ſic aliud, quàm metuit
Tædam flammiuomam, qua rabies ſæua cadit.
Sidit trux animus vel facibus luciferis
Cæleſtis ſophiæ, aut ſupplicij terriculis.

Hinc

Hinc dolor; inde fuga, grauis.

Quid, Cerue, Cressa fixus arundine
Laxas habenas præcipiti fugæ?
Hæc sors amantis, quem fuga concitat:
Mentem intus exest vulnus atrox nimis.

Princeps ne cui aures seruas præbeat.

Sublimem ære Iouis statuam, patula aure carentem,
Sacrarat Minoïa Creta.
Principis est, regnum dextra moderantis habena,
Seruam ne cui commodet aurem.

Amo-

Amoris ingenui tormentum.

En ut igneum facis coruscæ lumen
Insilit culex proteruus, ac necat se:
Haud secus suos Amans misellus igneis
Persequens, crucem inuenit, suúmque funus.

Vxoriæ virtutes.

Testudo premitur pede; clauem dextra retentat;
Vacat obstruendo dentium septo altera.
Ne vaga discurset coniux, neu futilis esto;
Ipsámque cura opum tuendarum addecet.

Nec

Nec igni; nec ferro cedit.

Bipennis hinc, fax inde viuum ignem vomens,
Nexum adamante ſuo decuſſat annulum probè.
Fortis animus, conſtánsque victor omnium,
Deſpuit intrepidus pericula & ſæuas cruces.

Venter, pluma, Venus laudem ſugienda ſequenti.

Quò fugitiua ruis, quémue auerſata relinquis
Gloria clara virum?
Deſero ſuffultum pluma, Veneríſque miniſtrum,
Mancipiúmque gulæ.

Veritas tempore reuelatur, diſſidio obruitur.

Quid penniger Saturne in auras virginem nudam rapis?
Quid feminarum cœtus ag geſta obruit terra ſcrobem?
Specu emicantem Veritatem, Temporis natam, triplex
Obruere peſtis apparat; Lis, Inuidia, Calumnia.

Diſcor-

Discordia exitialis.

Sanguineam quatiens hastam, caput horrida echidnis
Folle focum subigit, flamma vnde fumusq; exsilit.
Exitiale parens animat discordia bellum,
Improba lingua mali, cædisq; seminarium est.

Can-

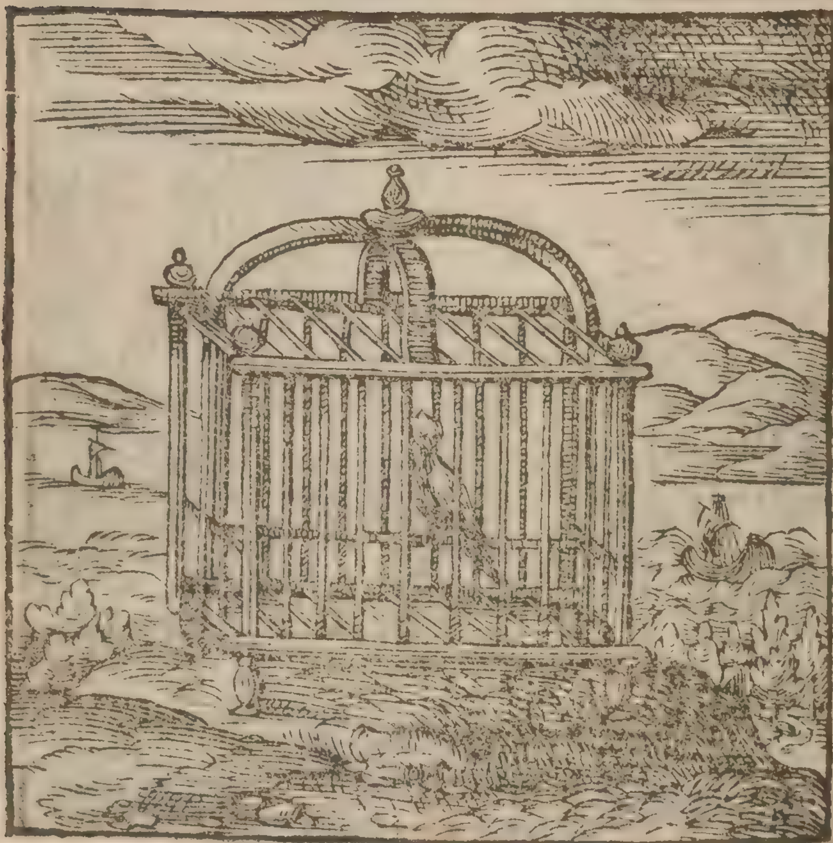
Candor ingenuus.

Exſorbet ſaniem hulcerum atra muſca:
Mel dulce haurit apis thymo ex amaro.
Doctos ingenuus decere candor,
Obtrectatio liuidos putatur.

Animi

Animi ſcrinium ſeruitus.

Luſcinia veris nuntia,
Muteſcit incluſa caueæ.
Eſt ſeruitus ſcrinium animi,
Linguámque vinclo præpedit.

Locuples satellitium diuitum.

Et pilis horret, tractúque obserpit iülus
Arquato, ac præfert agmine mille pedes.
Ansati incedunt proceres, glomerántque superbos
Gressus; assequitur longa caterua comes.

Aſſiduitas duri victrix.

Ad Petrum Iunium filium.

Fiſtucas auro triplices, monumenta laboris
Continui, ſemper Suſia gens coluit.
Aſsiduus labor, & ſollers induſtria, quid non
Edomat: huic cedunt omnia, dura licet.

Filio suo Petro Iunio.

En tibi quas, fili, genituræ consecro testes
Ceras, aucturas nomina amicitiæ.

Petram imitare iuuentus.

Sperne voluptates, Iuuenis, constanter; vt iras
Ventorum, assultúsque maris Marpesia cautes.
Nate, tuo lepidè ludens in nomine, dictas
Symbolico elogio, tu, Petram imitare Iuuentus.

E Penna

Penna beat cælo, Penna volare facit Aſtra ſuper.

Ad Iacobum Blondelium.

Oculata, pennis fulta, ſublimem vehens
Calamum aurea inter aſtra Fama collocat.
Illuſtre claris ſurgit è ſcriptis decus,
Feritque perpes vertice alta ſidera.

Fuge, Tace, Quiesce.

Ad Antonium à Burgh, virum ornatissimum.

Quid monet, inde fugam celerans: hinc indice labra
Harpocrates signans: hinc carpens otia deses?
Vrbe procul, voti exiguus, fuge lætus honores,
Otium ama placidum, nec tu ista silentia rumpe.

Audi, Tace, Fuge.

Ad Cornelium à Burgh. A. F.

Quid ſignant, pandens vanni inſtar laxius aures,
Harpocrates tacitus, inſidiáſque cauens?
Multa audire quidem, ſed parce audita referre,
Vtq; tibi caueas proſpiciendo, monent.

AD LECTOREM.

QVAE *ratio Athenienses olim mouit, vt cum publicis exsecrationibus sancirent; ne quis vlli vnquam viæ ignaro indicium denegaret; ea nos quoq. adducti nonnihil operæ sumpsimus in Emblematum nostrorum origine, vsúque ostendendo: ita tamen, vt interea quàm minimum à vera eorum ratione & natura recederetur. Non enim ignoramus, eò plus venustatis, & gratiæ istiusmodi scriptis accedere, quò ingenium acuunt magis; hoc est, quò suspēsum diutius & solicitum Lectoris animum tenent; maioreq́ postea, quàm intelliguntur, cum voluptate in sui admirationem rapiunt: præsertim cùm aptè subtiliterq́ inuenta solidi quid & præclari iucunda obscuritate, quasi obtento velo, tegunt. Itaque, etsi amicorum nonnulli meliùs legentium auiditati consultum iri putarent, si vnicuique symbolo sua interpretatio statim subiungeretur: nos satius tamen esse iudicauimus, ordinem planè diuersum sequi: & alteram quasi operis partem ipsum facere commentarium; qui hariolandi, coniectandíque palma priùs in medio posita, aut bene iudicantibus deinde succinat, aut minus assequentibus facultatem intelligendi subministret, ductorisq́, vel, si ita placet, interpretis vicem subeat. Idem de ænigmatis consilium secuti sumus, in quibus ea quæ ibi præfati sumus, hærentem facilè expedient. Vale.*

MOMVS reprehensionis conuiciiq́ue Deus apud priscos fuit habitus, quando etiam vitiis, morbisq́ue, & multis etiam pestibus sua illi præfecerunt numina. Hunc Hesiodus poëta in Theogonia Noctis filium prodidit, absque genitore: quo fit vt nonnulli secuti fidem editionis Venetæ longè omnium mendosissimæ, lapsi sint; Somnum parentem illi attribuentes. Erroris occasionem dedit vox, οὔτινι, quæ, nemini, significat, eamq́ue lectionem interpretes Græci agnoscunt, & sequuntur: cùm alij legisse videantur, ᾧτινι, id est, cui, vt referatur ad somnum, non animaduertentes, quód hunc Nocte editum fuisse dixerit, quodq́ue incestum matris cum filio inuecturi sint. Cur autem fabuletur Noctis filium Momum, sine patre; hanc mihi perspexisse rationem videor, tum quòd vitilitigator in altissima ignorantiæ atque errorum caligine versetur, & luce ingenij defectus studioq́ue aliena reprehendēdi nihil ipse rectum gignat, sed emissitiis oculis aliena peruideat: tum quòd ex occulta & abdita ratione illa carpendi libido nascatur. Sine patre verò, quòd incerto auctore & è vulgo plerunque oriatur istud reprehendendi calumniandiq́ue studium; quomodo vulgo conceptos dicimus, qui certum patrem demonstrare non possunt. Ob superiorem rationem etiam fuscum & coloris mustelini faciem pictura illi tribuit, additis nigris & dentibus & vnguibus, qui maledicen-

tiæ

tiæ symbola sunt, iuxta illud Epigrammatarij:

Nigros contorsit liuidus vngues.

Idem alatus pingitur; quòd reprehensione, ac maledictis nihil pernicius; quæ facillimè emittuntur, citissimè excipiuntur, & quaquauersum latissimè diffunduntur, vt sensit Cicero pro Plancio. quò spectat & Alcæi versus:

Μώμυ λαιψηρὰς ἐξέφυγεν πτέρυγας, id est,

Pernices Momi pennas effugerat vnus.

Epigrammata Græca Momum effigiant senem subiecta manu fulcientem calua tempora; quæ species innuit senile plerunque esse reprehendendi vitium; eoque morbo laborantes vitilitigatores, cogitabundorum more, meditari semper ac comminisci quod carpant. Adiungo illi & Inuidiam indiuiduam comitem: hoc consilio, quòd æmulatio fermè accendat foueatque istud vitium. Fabula notissima est ex Luciani Hermotimo de sectis, quam compendio recensebo. Nata inter Palladem, Neptunum, & Vulcanum contentione, quis vtilius opus commonstraret; Neptunus taurum, siue, vt alij, equum velut arationi vecturæque accommodum in primis animal in medium statuit: Pallas domicilium ostendit, cuius vsus contra iniurias aëris omnes inseruiret: Vulcanus fictum hominem pro facilè præstantissimo opere exhibuit. Delectus arbiter Momus, præter alia quæ carpsit, caussatus fuit in hominis opificio præteritos fuisse ab artifice clathros, seu

fenestellas, pectoris parieti inserendos; per quos, ne quid occultum lateret intus, introspici posset. Idem etiam Veneris sandalium, vt argutum nimis atque loquax, calumniatus fuisse legitur. Porrò nihil in vita mortalium tam numeris omnibus absolutum, tam doctum, tam rectè factum inuenias, quod non innatus Momis quibusdam calumniandi & carpendi morbus conuellat, aut saltem incessat: adeò procliuius fuit sæculis omnibus μωμίζειν ἢ μιμίζειν, id est, Momum quàm mimum agere. Itaque tum hunc ad sensum refertur Emblema, quod reprehensioni obnoxia sint omnia: tum etiam ad id quod prudentissimè doctissimeque dictum à Socrate memorat Vitruuius: oportuisse hominum pectora fenestrata & aperta esse, ne occultos haberent animorum sensus; sed ad considerandum patentes: siquidem corde nihil sinuosius, nihil insidiosius fabricata est natura, vt solius Dei sit sensus & cogitata hominis inspicere atque pernosse.

Pictura. Senex pingatur caluus, colore fusco, liuidis dẽtibus vnguibusque, alis supra humeros exstantibus, læua caput sustentans cogitabundi in morem, dextræ indice extento versus effigiem quandam hominis, clathratum pectus habentem: adstent procul Pallas cum domicilio: Neptunus cum equo: proximè illum Vulcanus cum homine suo, ita vt simulachrum hominis clathratum diuersum sit ab homine Vulcani, velut Momo: desi-

designante, talem oportuisse fingi. Quod ad picturam Deorum attinet, ita semel statuo: Neptunus nudus pingatur, capillitio cæruleo, altera tridentem complexus, altera manu equum habena tenens, pede delphinum premens. Vulcanus atro colore vt faber, rugosus propter assiduos ad incudem labores, læua malleum tenens, dextra hominem à se fictum commonstrans, claudus, capite præferens pileum cæruleum, cuiusmodi fermè figura spectatur Ducis Veneti tiara. Palladis effigiem dabo Emblemate 15.

Emblema 11.

Carmen est Heroicum cum dimetro Iambico, quale illud Horatij;

Nox erat, & cælo fulgebat luna sereno
Inter minora sidera.

SVS animal est infestissimum Elephanto, vsqueadeò vt vel solo illius stridore atque grunnitu audito, immanis illa bellua in fugam agatur; id quod hostilia tela facere nequirent: vnde insulsum illud Mahometi, plani & impostoris perditissimi commentum, risum quibusuis commouere possit, prodentis olim diluuij tempore in arca Noæ suem elephanti sterquilinio geniture suæ originem acceptam referre, vt ex eius fimo enatum. Sed vt hoc ridiculum, quippe ab homine rerum naturæ ignaro proditum; ita illud confirmat auctorum vnanimis consensus: si quidem præter Plinium, Orum, Zoroastrem, Senecam,

 Aelia-

Aelianus libro De animantibus primo, ſuis ſtridore minimo terreri elephantum locuples teſtis eſt: qua ratione cognita Romani commiſſo cum Pyrrho Epirotarum rege prælio, victores exſtitere; cùm elephantes eius regis obiectis ſuibus in fugam compuliſſent. Memorabile adeò eſt nec ſilentio obliterandum, quod à Megarenſibus factum proditur, eodem auctore lib. 16. c. 36. quòd cùm ea vrbs arctiſſima obſidione ab Antipatro Macedone preſſa, acerrimè oppugnaretur; oppidani ſues liquida pice perlitos prius, admotaque flamma ſucceuſos in hoſtilem exercitum immiſere; qui depaſcente iam illorum corpora incendio, latè graſſantes, ac horribili ſtridore in confertum elephantorum agmen delati, belluas velut in rabiem concitas diſturbatis ordinibus in fugam verterunt. Huc faciunt verba hiſtorici, quæ nobis integra ſeruauit Suidas in hunc ſenſum; E veſtigio appenſa de turri ſue, periculum quod ab elephâte ingruebat, euitarunt. ſiquidem atrocem grunnitum cùm mox edidiſſet ſuſpenſus porcus, elephas id non ferens inhorruit. Illud verò tanquam controuerſum ambigi poteſt, natiuúmne ſit quoddam atque inteſtinum inter hęc animalia diſſidium, cuius cauſſa mortalium ingeniis ſit incognita; an quod raucum illum ſtridorem, vocemque auribus aſperam natura exhorreſcant, cuius rei gnari, qui pullos elephantum educant, iam inde à primis annis ſues adhibeant.

bent, vt assuetudine paulatim mali illud vincant. D. Amb. in Hexaëmero videtur istud referre ad prærogatiuam quandam à natura singulis animantibus donatam. Suibus aptissimè comparantur non insulsi modò, & à Mineruа alieni homines; verùm vel maximè lingulacæ, & à rabie non malè dicti rabulæ, qui cælum terræ miscent: Item parasiti, quibus similiter, vt suibus, anima pro sale data videri potest: quod olim venustè dixit Cleanthes: qui omnes si à regiis exsularent, rectius cum rebus humanis ageretur. Pictura poscit elephantem auerso capite, & crispata promuscide fastidiosum: Suem contrà elephanto impudenter obsistentem, ac retracto rictu grunnîtum mentientem.

Emblema III.

EMBLEMA, nisi fallor, ab illustrissimo Cardinali Granuellano ANTONIO PERENOTTO vsurpatum, elegans cum primis, & illustri laborum eius, virtutumque heroïcarum assecla, rectéque factorum comite Gloria dignissimum. Videtur autem heros ille, cum omni posteritate nominis sui memoriam qui adæquauit, innuere voluisse, ingentes, ne dicam perpetuos esse exantlãdos labores, Herculis ritu, ei qui aspiret ad amplissimum illud Virtutis præmium, Gloriam videlicet, quæ concors est & consentiens bonorum rectè iudicantium atque incorrupta laus, eaque perennis; quæ cum vitæ breuitatem, tùm iuges

laborum

laborum periculorumque molestias sempiterna posteritatis commemoratione solatur, hominibusque per suos veluti gradus ab humo in cælum adscensum præbet; vsqueadeò illa altissimi cuiusque & optimi animum noctes diesque exstimulat, accendit, atque concitat, vt per labores ad honestissimum illum veræ virtutis fructum, eundemque immortalem peruadat: (nimirum exsulat hinc popularis illa fama, adumbrata quædam illius imago.) Sic ante Salaminem ipsam à mari obrutum iri hariolatur non falsus Cicero, quàm Salaminij tropæi, quod Themistocles erexerat, memoriam: priusque Leuctra Bœotiæ funditus interitura, quàm Leuctricæ victoriæ duce Epaminonda partæ gloriam. Neque verò huius loci est, aut temporis effusioribus habenis in istius heroïs labores, atque inde natam mox gloriam prouehi; cùm singularibus ea commentariis debeantur. Pictura autem passim obuia est, vbi ligonem, qui fodicat orbem terrarum, anguis mordicus suam caudam ore tenens circumplectitur: eumque ipsum serpētem laurea corolla medium ambit.

Emblema IIII.

Carmen est Asclepiadeum monocolon, quale est illud Horatij:

Mæcenas atauis edite regibus.

NATIVVM dissidium atque internecinum bellum esse Feli cum fugace Murium gente, vsque

que adeò vt etiam cinere eius animalis diluto fugari abigiq́ue mures ſit proditum, nemo eſt qui ignorat: nimirum à natura doctam videmus, ſuſpenſis alto ſilentio veſtigiis, occultoq́ue ſpeculatu, & certo caudæ quam vibrat libramine, in muſculos exſilire: vt nũc inanem ac ſuperuacuam ſim collocaturus operã, ſi in re clariſſima diſertus eſſe velim. Monet autem ſymbolum, cuius meminit Suidas, nimia licentia & impunitate propoſita inſoleſcere homines. Metus ſupplicij ſceleroſos in officio continet: quo amoto aut negligentiùs obito, increſcit ferocia & ſceleratè agendi libido. Veriſſimè dictum eſt in Miloniana, maximam illecebram eſſe peccandi, impunitatis ſpem. Pictura poſtulat geminas muſcipulas, quibus incluſæ ſint feles, murium agmine liberè choreas circumquaque ducente.

Emblema V.

NON hîc de ea vigilia nobis ſermo eſt, quam toto triennio paſſus fuiſſe legitur immortalis ille omnium ſcriptis Mæcenas, qui Somni mollitiem nullis potuit libaminibus, nullis victimis flectere: ſed de ea quæ Demoſthenẽ coryphæum & principem oratorum fecit, qua antelucanas fabrorum operas præuertere magna cum ambitione conſueuerat: Sed de ea qua Iulianus Imperator noctes diſpartitus fuit in triplicia officia, quietis nimirum, Reipub. & Muſarum: Sed de ea qua Alexander Magnus ſubiecta brachio ænea concha,

cha, tinnitu complosæ peluis, vbi pilam argenteam manu tractatam remiserant nerui sopore laxati, euigilare solebat: Sed de ea quam reuera vitam vocat Plinius; quæ in iis præcipuè viget, in quibus animus inquies opere pascitur: id quod de te dici patientibus auribus non abnues. Vigili vigilantissimè, qua duce tot prouinciarum commodis assiduè inuigilasti hactenus non sine valetudinis dispendio: qua tot iam annis magna cum laude Præsidem consilij egisti, partaque immortali gloria tibi tuisque eam facē præluxisti, cuius nunquam intermoriturus sit fulgor, eodem, quo orbis terrarum, termino inclusus. Proinde, qui veræ gloriæ amore ducimur, id nos ope summa contendere decet, vt & Reip. & in commune consulendo, testemur nos pluribus horis vixisse, & somno temporis furi, aut (vt Ariston aiebat) publicano mediam vitæ partem interuertenti, portionem deduxisse. Frugi nanque temporis cum laude dispensatores, à morte etiam fax immortalis, veræ virtutis assecla gloria, nunquam extinguenda comitatur. Symbolum Viglij vulgatissimum pingendum erit, quo hinc liber explicitus diligentiæ, illinc clepsydra temporis parcè admetiendi argumento, atque horum in medio lychnuchus cum ardente face, posthumæ gloriæ testimonio, Libitinæ imposita simul omnia exprimenda venient.

Emblema VI.

Hexametrum est carmen cum Dactylico Simonideo, pentametro acatalectico, quale memoratur illud à Seruio Honorato;

Parthenopæus erat puer Arcadiæ decus.

PAVSANIAS in Atticis scribit Athenis exstare Pacis simulachrum, Plutum filium gestantis: quod iterum repetit in Bœoticis ingeniosè fabrefactum à Cephisodoto statuario scribens. Est autem Plutus siue Pluto diuitiarum deus: quanquam diuersissimos hos esse annotat Lilius Gyraldus, manifesti erroris conuictus vel ipso Pausania iudice: apud quem priore loco Πλούτων ἀπαῖδα legas; posteriore Πλοῦτων, eodem sensu: Siquidem Plutonem ideò præfecit diuitiis antiquitas, quòd ex imis terræ visceribus, imò ab ipsis inferis petantur opes. Non absimili ratione Thebis primaria Bœotiæ vrbe, Fortunæ statuam positam legimus apud eundem auctorem, Plutum puerum gestantis, innuere volente artifice, Fortunam matrem esse aut alumnam diuitiarum. Quod ad picturam attinet: Pax femina pingitur nitido vultu, adspectu pulchra, oleagina corolla redimita, læua Amaltheæ cornu omni fructuum genere redundans, dextra Plutum puerum tenens, claro symbolo, quòd non è bello, sed beneficio pacis crescant opes. Plutus autem puer pingitur volucer, aureus totus, oculatus, teste Philostrato in Imaginibus: nam cæci Pluti significatio, vt

tio, vt ominoſior, ab hoc loco excludenda eſt.

Emblema VII.

PELECANVM, quem à roſtri magnitudine ῥάμφιον nominat auctor κοιρανίδων anonymus, auem paludibus AEgypti peculiarem tradit, prolis ſuæ amantiſſimam, quæ pullorum ſuorum proteruiam atque impietatem merita morte vlta, mox facti pœnitens, pertuſo latere ſuo, pullos mortuos vitali ſanguine, quo animantur, irrorat. quod ipſum præter Iſidorum commemorat D. Hieronymus, non eadem tamen fide; quippe qui pullis à ſerpentibus enectis id officij præſtari dicant, cùm ille ad iniuriam parenti illatam hoc referat. Nihil virum ingenuè litteratum magis addecet, quàm citra omnem diſſimulationem nihil occultum premere, quod vſui & commodo eſſe queat; ita ſe ſuaſque operas commodare, vt appareat effuſum benignitatis ſinum nulli, niſi prorſus à Gratiarum limine peregrinus ille ſit, claudere velle. Callimachus Hecalen φιλοξενίας ἀκλήιστον στέγος habuiſſe teſtatur. Cimonis Athenienſis ædes Laciadis ſuis patuere: Muſarum fores ſemper apertæ etiam, prouerbio teſte, innotuerunt: Vir & litteris & humanitatis artibus imbutus, vt illic; ita hic quod æmuletur gnauiter, inuenit: vt nedum benignitate priuatim commodus ſit; ſed & officiis publicè, vt Reipub. literariæ, vt patriæ, vt amicis, vt viris bonis proſit. Is itaque penetralia rimatur ſua, nihil abſcondit,

ingenij

ingenij dotes, quæ varias ad res à munificentissimo bonorum largitore Deo vnicuique tributæ sunt, non modò non supprimit, sed claram in lucem profert, totum se denique effundit. Talem te, Hoppere Iureconsultorum coryphæe, præstas communi patriæ; talem amici agnoscunt, talem te Respub. literaria sensit: & nisi concatenatorum laborum, otium illud Musis sacrum interpellantium, circulus, Principum curis inuoluisset, locupletius sentiret, immortalibus fœcundissimi ingenij fructibus fruitura. Picturæ ratio notior est, quàm vt in ea operam collocem explicanda.

Emblema VIII.

Carmen est Choriambicum, Callimachium, constans tetrametro & amphibrachyo siue bacchio, quale est illud:

Armipotens Mars genitor Romulida, te venias precamur.

PASTINACA is piscis est, quem Græci τρύγονα, interpretes plerique omnes Turturem perperàm appellant: Hollandis nostratibus, ab aculeata iaculi in modum cauda, *pylstaert* nominatur. huius radius (aculeum ita vocat Plinius) tam lethalem præsentaneique veneni vim habet, vt arboris quantumuis ramosæ, ac vegetæ, & amœnissimo frondium virore florentis caudici infixus mox folia defluere faciat: quo amisso honore, truncus quoque celerrimè exarescit, neque multò post sideratæ, atque è solis immenso ardore, so-

re, solique squalore exsiccatæ arbor sit similis. Plinius lib. 9. cap. 48. & lib. 32. cap. 2. huiusce rei fidem facit, nullum vsquam execrabilius venenum esse asserens, quàm sit radius in cauda pastinacæ eminens, qui radici infixus arbores necet. hoc telo patrem Vlyssem interemit Telegonus, accepto à Circe matre exitij indicio: quam rem graphicè describit Oppianus in Halieuticis, in hanc fermè sententiam vtcunque versibus à me expressam:

Nil Trigonis diro radio exitialius vsquam est:
Martia non tela, aut nigri quæ lacte veneni
Spicula Achæmenidum tinxit gens aspera bello:
Vbere stet quamuis fœtu, & frondentibus arbos
Luxuriet ramis, vernóque virescat honore;
Vulnere si tristi radicem punxeris imam,
Mox labat omnis honos, coma defluit, ipsa decorẽ
Exuit hinc viridem crudeli saucia tabe.

Non minùs præsens virus habet exitialis ac pestifera delatoris lingua; quæ florentes dignitatibus euertere, fortunisque omnibus exutos, ad incitas redigere potest. Pingatur itaq. prius florens, eiusque trunco affixa adhæreat pastinaca: sed ita vt radius ille, de quo diximus, caudici impressus clarè videri queat.

Emblema IX.

Carmen est Heroïcum Archilochio tetrametro catalectico comitatum.

PLVTARCHVS in libro, quem De silenti-

bus

bus Pythiæ oraculis ſcripſit, commemorat Corinthi in Oeco (quod ædificium à Cypſelo tyranno conſecratum fuerat) inter templi anathemata exſtitiſſe Palmam æneam, cuius ad radices inſculptæ viſebantur ranæ & natrices, hydros vocant. Emblemate iſto, tametſi ad diuerſum ſenſum ibi torqueatur à Diogeniano, innui exiſtimo, à vitiligatoribus (libenter enim Catoniana voce cum Plinio vtor) obſtreperis ac maledicis inuidorum linguis, exitiali veneno armatis, impeti illorum vitas, qui non obliqua, ſed recta ratione ad dignitates rerumque faſtigia emergunt, diſſimiles Rufini, Eutropij, eiuſque farinæ aliorum, prauis artibus diuitias & honores aucupantium: quorum conatus omnes eò tendunt, vt euerſos fortunis omnibus exuant probos & innocentes homines, cùm iſti innocentia ſua freti, calumniatorum latratus & inuidorum molimina ſublimes facilè deſpuant. Palma ardua, primæque nobilitatis arbor eſt, onerumque grauium victrix, frondibus nunquam vidua; quæ opibus honoribuſque pollentes aptiſſimè exprimit: cuius ad radices poſitæ viſuntur ranæ (quarum rauca illa & odioſa coaxatio nulli ignota, calumniatorum ſignificationem haud dubiam habet) & hydri, nullis ſerpentium veneno inferiores, ſi Plinio credimus: per quos virulentus inuidorum alienam famam inceſſentium ſibilus denotatur.

Emblema X.

Logaœdicum Archilochium, Ithyphallicum Marius Plotius nominat, cuiuſmodi eſt illud Flacci:

Soluitur acris hyems grata vice veris & Fauoni,
Trahuntque ſiccas machinæ carinas.

PINGATVR Leo otioſè recubans in gramine non procul ab armento paſcente, raptæ prædæ mordicus inhærens: ita enim ſolet ex omni numero, quantumuis ingenti fame ſtimuletur, vnum pecus diripere comedendum: adſtet illi Canis limis feram ſuſpectans, & prædam ingratis (quod dicitur) oculis fruſtra deuorans. Symbolum optimè quadrat in heredipetas, qui alienis funeribus inhiant, & per mortes incerta ſpe bona aliena captant, ſæpius deluſi, vt iuuenis ille apud Lucianum in dialogis, quem mors inopina ante ſenem, cuius funeri propter ſummas opes imminebat, rapuerat. Competit & in quoſuis, qui ambitu tenentur, & ſacerdotia aut honores ab aliis poſſeſſos venantur.

Emblema XI.

MEMORIAE proditum eſt à Diodoro Siculo Bibliothecæ decimoſeptimo, & à Q. Curtio, Tyrios eximia religione coluiſſe Apollinem: cuius numen ſibi tutelare vt propitiarent, ſibique modis omnibus conciliarent, tempore obſidionis, quam grauem & funeſtam ab Alexandro Magno experti ſunt, ſimulachrum eius Dei aurea catena baſi columnæ, cui inſiſtebat, alligaſſe, vt ille ſcribit;

bit; aut vt alter, aræ Herculis vinculum illud inseruisse, velut illo Deo Apollinem retenturos. Similiter Pausanias in Laconicis refert, peruetustũ Spartæ exstare simulachrum Martis compedibus irretiti, quo vinculo proprium sibi ac Reipublicæ perpetuum bellatorem illum Deum, nec vnquam suæ vrbis desertorem futurum, velut in peculio obligatum, voluerunt. Neque aliorsum Victoriam deam, cui pennas dedit, volucremque finxit antiquitas, ἄπτερον inuolucrem, alisque orbam & fano & statua decorarunt Athenienses, augurantes perennem ipsis fore Deæ præsentiam, negatis illi alis quibus auolaret. Gentilitatis deliræ somnium istud fuit, nimis quàm superstitiosum, existimantis quasi quasi honoris obsequiique lenocinio, Deum in vota nostra, eaque perfunctoria & inutilia pellici, ad modum pueritiæ, quę crepundiis deliniri capique solet; atque ita in ordinem cogi posse. Quare stultum est, ne dicam impium ac profanum, putare diuinum numen toti mortalitati iuuandæ comparatum, tam pusillum esse & otiosum, vt palpationibus tantùm non nostris ac veluti poppysmis titillationibusque cedat & expugnetur. Pingantur tres isti dij seorsum in templis concameratis. Apollo catena aurea columnæ alligatus: cætera peculiaria indicia Fulgentius & Cornutus ista tradunt; nempe vt pingatur iuuenis, imberbis, capillo promisso aureoque, laureo serto redimitus, cum arcu &

 sagit-

ſagittis in dextra, citharam tenens læua, cum Coruo aue illi ſacra adſtante. Mars ſit compedibus vinctus, alioqui loricatus, galeatus, pugione accinctus, flagellum manu tenens, vt Albericus philoſophus ſcribit; altera clypeum, nudo pectore, vt Iſidoro placet, cum lupo animali ipſi ſacro, aut gallo, ſecundum alios. Victoria, quam apteron, id eſt inuolucrem dixerunt Athenienſes, pingatur ſine alis, virago, vt ſolet, dextra manu punicum malum tenens, læua caſſidem: nam hac ſpecie colebatur Athenis, vt Heliodori teſtimonio confirmat Harpocration: poſteri deinde ſculptores alas illi iunxerunt, nimirum Bubali pater Anthermus; aut, vti Ariſtophanis ſcholiaſtes vult, Aglaophon Thaſius pictor; quam alis aureis ornat Comicus Ariſtophanes illo verſiculo:

Αὐτίκα πέτεται νίκη πτερύγοιν χρυσαῖν,

Mox aureis pennis volat Victoria. Extitit & Romæ ſimulachrum Victoriæ alis viduum, quæ cælitus tactæ defluxerant; in quod Pompeij titulo epigramma legitur, in hanc ſententiam:

Roma caput rerum, nunquam tua gloria obibit:
Nam victrix Dea te haud deſeret inuolucris.

Emblema XII.

Carmen eſt hexametrum, cui aſſociatur Alcmaniũ conſtans trimetro brachycatalectico, vt eſt illud:

Spernis decoræ virginis toros.

*S*PARTAE in templo Veneris armatæ contignationem fuiſſe extructam, quæ Veneris cognomen-

gnomento Morphûs, à forma (vt apparet) dictæ, numini fuerat ſacrata, memorat in Laconicis Pauſanias: ſimulachrum erat ex cedro factum, ſedentis habitu, compedibus vinctæ, caput obnubente flammeo, ſiue calyptra; addit Tyndareum Dioſcurorum patrem pedicas illas adiungi curauiſſe, fidei ſymbolo, quam maritis deberent vxores arctiſſimam: tametſi illius infelicitas in filiabus proſtitutæ pudicitiæ macula famoſis, à Steſichoro Lyrico prodita, ſatiſque decantata eſt. Porrò compedes indiſſolubilis vinculi coniugalis & arctiſſimi amoris ſignificationem habēt. Flammeum verò (quod luteum eſt capitis velamentum) & pudoris argumento capiti imponitur, & fauſti ominis ergò, ceu cõnubij indiſſolubilis. Illud de pudore declarat Claudianus in raptu Proſerpinæ, ibi:

Flammea ſollicitum præuelatura pudorem.

& Lucanus Pharſalidos lib. 2.

Non timidum nuptæ leuiter tectura pudorem
Lutea demiſſos velarunt flammea vultus.

Poſtremum confirmat flammei vſus aſſiduus flaminis vxori, cui diuortium facere nulla ratione leges permittebant. Sedens autem meritò pingitur, vagæ Veneris odium inſinuans. Pingatur Venus ſubſellio inſidens, pedicis conſtricta, vultu flammeo obtecto, nuda, dextra Cupidinem videntem complexa, ſiniſtra tria mala aurea ferens: adſtent illi geminæ columbæ aues illi ſacræ,

Cornuto teste, cùm propter puritatem, tum propter illices blanditias, quarum indicium facit frequens harum auium suauiatio: nihil autem magis decere honestam matronam, quàm velatam conspici, vult D. Clemens Alexandrinus, exemplo Creusæ vxoris Aeneæ, quæ ardente iam patria nondum abiecerat curam velaminis.

Emblema XIII.

Carmen est Sapphicum præpositum Glyconio, quale illud Boëtij:

Cum polo Phœbus roseis quadrigis
  Lucem spargere cœperit.

SYNESIVS libro de Regno administrando ad Arcadium, vel, vti Nicephorus vult, ad Theodosium iuniorem scripto, negans in viribus solis positam esse felicitatem principis, eam prædicat esse absolutam omnibus numeris vitam, quæ potentiam prudentiæ consociat; quæ res coniunctæ robur inexpugnabile conciliant; disiunctæ verò inualidum & inutile: quando videlicet aut robur prudentia sit destitutum, aut prudentia viribus defecta. Quapropter, inquit, sapientes AEgyptios in hoc sum admiratus frequenter, qui geminum Mercurij simulachrum simul constituunt: alterum iuuenta florentis, alterum maturo senio venerandi: volentes innuere, eum qui rectè Rempublicam aut regnum sit administraturus, coniunctam cum prudentia fortitudinem habere debere, quasi alterutrum inutile sit absque alterius ope.

ope. Neq. alia de caussa Sphinx apud illos pro tẽplorum foribus posita visitur, & quæ sequuntur infrà XLII. emblemate recitata. Huc spectat Hor. illud lib. 3. Ode 4.

Vis consili expers mole ruit sua.
Vim temperatam Dij quoque prouehunt
In maius: iidem odere vires
Omne nefas animo mouentes.

Eandem sententiam comprobat Isocrates ad Demonicum scribens: Robur cum prudentia conjunctum prodest, qua sine plus habenti incommodat. Quod ipsum & Milonis Crotoniatæ exitus abundè docuit.

Emblema XIV.

Hexametrum versum sequitur Aristophanium metrum tetrametro brachycatalectico absolutum seu Tetrametrum Colurum: ita namque à Mario Plotio, cuius libellum de metris aliquando inuulgabimus, nominatur, quale est illud:

Marcẽt lucernæ, sol propinquat, non tamẽ vocas.

PYRAMIDES, quas otiosam ac stultam regum AEgyptiorum pecuniæ ostentationem nominat Plinius, vastæ fuerunt & insanæ substructionum moles, aliquot soli iugera complexæ, partibus fermè quatuor angulorum lateribus ab imo in acumen desinentes, sic dictæ, quòd in ignis speciem, in conum extenuentur; quarum fastigiata excelsitas paullatim gracilescens, vmbras

quoque consumit, vt præter Solinum Ammianus scribit libro 22. Fuisse eas regum AEgypti monumenta, & inter septem orbis miracula habitas tradit Gæographus Strabo. Quia verò inconcussa vel maximè, stabilissimaque inter omnes figuras figura quadrangula, Galeno teste, habetur, hinc est quod monarcharum aut regum fortunas huic comparari appositè credam: aut etiam constantis animi virum; qualem describit Q. Catulum Cicero, quem neque periculi tempestas, neque honoris aura potuit vnquam de suo cursu, aut spe, aut metu dimouere. Priori rationi hedera aptè conuenit, vtpote sese ipsa sustinere prorsúmque serpere impotens, ni pedamenti adminiculo vtatur, ac flagellis suam muniat imbecillitatem. talis est plebis ac minoris conditionis hominum status, quibus principum opes fulcimento sunt & ornamento. Neque posteriori rationi absonus est viuax & perennis huius plantæ viror: quippe cum magnanimi & fortis viri, qui humana omnia premit, & ad omnes casus infractum gerit animum, laus cum æternitate certet, perpetuò victura. Diuersa planè hic ratio est hederæ arborem scandentis, vt quæ solet succum viresque illius omnes in se rapere ac demum enecare: quod in eos quadrat qui alienas opes sub titulo & prætextu patrocinij in se corriuant, atque emungunt. Aliter etiam Marcellinus lib. 15. hederæ comparationem ad opulẽtos transtulit, apud

Impera-

Imperatorem delatos, qui præſidia potiorum pulſabant, iiſdemque tanquam hederæ excelſis arboribus adhærentes, abſolutionem precibus mercabantur. Sunt qui emblematis huius ſignificationem calumniati, ad creandam principi cuidam viro, qui hoc ſymbolo vtitur, inuidiam, eius ſenſum aliò detorſerunt; velut qui circumſeſſum tenuerit Galliarum Regem & hederæ inſtar circumplicatum, ne quis ad eum pateret aditus ſine ipſius aſſenſu. Sed iſtud quid aliud eſt, quàm genuinum Emblematis ſenſum corrumpere atque peruertere, & animam illi adimere?

Emblema XV.

Heroicum cum Iambico trimetro.

VPVPA auis eſt criſtata, plumis in capite inſtar criſtæ plicatilis ſubrectis, quam Galli, *vne hupe* appellant: Hanc ſcribit Orus, vbi ſenſerit ex vuarum, quas appetit ſummopere, eſu nimio noxam ſe incurriſſe, decerpta adianto herba, quam officinæ capillum Veneris nuncupant, mederi ſibi, ramulumque eius herbæ ore circumferentem, obambulare. Quibus temulentia valetudinem concuſſit atque labefactauit, ij abſtinentiæ ramulo ſe luſtrent. Qui affectibus violentis tyrannis, aut (vt voluit Plato) loris reſtibúſve nos vltrò citroque in diuerſos motus trahentibus, obnoxij ſunt; ij à diuinis placitis & verbo diuino remedium petant, & mentem, quæ paſſionibus illis animi turbidis, tanquam regina quæpiam impe-

rare

rare debet, obmuniant: quæ victoria primaria eſt & potiſſima, ſeipſum vincere.

Qui peccata ſua ritè expiari cupiunt, luſtrent ſe lachrymarum adſpergine & immerſabili pœnitudinis ramulo.

Emblema XVI.

Metrum hexametrum, cui ſubiungitur dactylicum Steſichorium, à Steſichoro, cui familiare fuit, nomen ſortitum, conſtans pentametro acatalectico; quale eſt illud à Seruio Honorato recenſitũ:

Marſya cede Deo, tua carmina flebis.

PINGATVR puerorũ grex geminus, quorum altera pars bullas ſiue pompholygas è conchylio (in quo ſmegma, quem ſaponem dicimus, cum momento aquæ commiſtum ſit) in aëra difflet: altera eaſdem iridis in modum diſcolores & purpuraſcentes ſectetur atque comprehendere ſtudeat; ſub quorum pedibus non malè ſubſcribi poſſit diuerbium illud Italis in ore frequens, ET TVTTO ABBRACCIO ET NVLLA STRINGO. Nemo neſcit, bulla nihil eſſe vanius, aut inanius, comparata illi iam olim caducæ mortalitatis vmbra. Itaque quadrabit aptiſſimè in eos qui diuerſis artibus ſcientiiſve animum adiiciunt ſimul, varia in ſtudia diſtracti; aut qui pluribus muniis honoribuſque ſimul inhiant; aut quacunq. tandem in re inſatiabili animo nuquã ſatis facientes huc illuc nutant. hi namq. parum proficiunt, ſuaq́. ſpe eluſi ſæpenumerò diſcedunt.

Emble-

Emblema XVII.

HIPPOPOTAMI impietatem immanem esse, monumentis litterarum proditum est à veteribus; adeò vt ne patri quidem, per quem vitæ vsuram accepit, parcat: qua de re etiam alibi scripsi. At ciconiam serpentium certissimum esse exitium nemo infitias iuerit qui eam longis colubris inuisam dici Virgilio didicerit: qua de caussa necasse ciconiam capitalis noxia fuit apud Thessalos, quòd eorum regio prouentu serpentiũ abundaret, si Plinio credimus. Sceptrum verò gestamen Regum, qui priscis sæculis iudices erant caussarum, ac proinde etiam iustitiæ dicatum fuit. Quo symbolo indicatur impietatem (quæ vitiorum omnium fundamentum est, & qua flagitia ac scelera omnia continentur) coërcendam esse & vindice gladio castigandam, atque è medio tollendam, non secus quàm à ciconiis solet serpentium genus. Res per se clara est.

Equo fluuiatili in dorso erigatur sceptrum, cui ciconia insistat.

Emblema XVIII.

Metrum est Archilochium acatalecticũ comitatum iambico Hipponactio; cuiusmodi est illud Flacci:

Non ebur, neque aureum
Mea renidet in domo lacunar.

MVSTELAM (inquit Plutarchus libro de Iside & Osiri) plerique arbitrantur & affirmant per aurem initum pati atque concipere,

sed

ſed ore partum edere, natalium ſermonis quadam ſimilitudine. Anaxagoras, aliíque nonnulli phyſici prodiderunt Muſtelam pariter & Ibin ore parere; teſte Ariſtotele libro De generatione animalium tertio, cap. 6. quorum ſententiam illic conuellit. Ariſteas vt iſtud ipſum confirmat; ita paululum detorquet ſymboli explicationem, ſic enim ſonant eius verba: Muſtela auribus concipit, quod ore parturit: itaque eius eſu interdictum eſt Leuit. 11. Iudæis; vt hoc ſymbolo inſinuaretur, perniciosiſſimum eſſe homini morem, quòd, quæ auribus acceperit, eadem verbis exaggerans maioribus malis inuoluat.

Hugo Card. in ſuperiorem Leuitici locum euariat nonnihil à prædicta opinione, ſiquidem muſtelam marem ore generare; feminam aure concipere annotat. quàm fideliter, ipſe viderit. Orus etiam muſtelum piſcem huic cognominem ore parere ſcribit: ſimiliter & Zezes.

Huc alluſum videtur à Lycophrone in Alexandra tenebroſiſſimo poëmate, cùm Meduſam Gorgonem appellat δειρότοκον γαλῆν, id eſt, Muſtelam iuguliparam, velut collo puerperam, propter fabulam, quæ fingit Gryſaorem & Pegaſum è ceruice eius exſtitiſſe, truncato illius capite. Ad ſymbolum faciunt Epicteti verba admonentis à natura mortalibus vnicam datam eſſe linguam, aures geminas; vt loquendis audita duplo ſint plura. De monactis apud Lucianum documentum

eſt,

eſt, auribus ſæpius quàm lingua vtendum. Epaminondas à Pindaro laudatur hoc nomine, quòd haud facilè alter inueniretur, qui plura ſciret ac pauciora loqueretur. Picturæ ratio per ſe euidens eſt.

Emblema XIX.

Alcmanium eſt dactylicum tetrametrum hypercatalecticum, ſimile ſecundo Boëtij carmini, cuius initium:

Heu quàm præcipiti merſa profundo.

CROCODILVS, cui à croci metu nomen eſt, exitiale malum, quadrupes, vtroque elemento infeſtum & terra & flumine, linguæ expers, dentibus ſerratis, eorumque ordine pectinatim ſe ſtipante, maxilla inferiore immobili, vnguibus immanibus, cute adeò inuicta, vt ictus tormento quouis adactos eludat atque repercutiat; tergore metatur locum nido præ diuinatione quadam & naturali prouidentia eum deligens, ad quem ſummus Nili auctus eo anno ſit acceſſurus: neque alibi incubat oua, quæ candida ſunt anſerinis ſimilia. hæc de Crocodilo ex Plinio lib. 8. cap. 25. Solino cap. 45. Marcellino lib. 22. & Herodoti Euterpe. Addit Plutarchus libro de Iſide, Aegyptios certum coniicere Nili incrementi terminum ibi fore, vbi oua excluſerit femina: nam cùm in humido fouere nequeant Crocodili, & procul à fluminis alueo parere metuant, ita exactè præſentiunt naturæ tacito inſtinctu quod fu-

turum

turum eſt, vt acceſſu fluuij in pariendo, incubandoque (quod alternis obſeruant mas & femina) vtantur, atque ita oua arida & inhumecta conſeruent. Monemur prudenter rerum ſatagere, longeque antè conſultare atque videre, quàm quid ſtatuamus aut agamus.

Emblema xx.

Carmen eſt Phalacium à Phalaco inuentore ſic nuncupatum, quod & hendecaſyllabum à ſyllabarum numero quale illud Martial.

Vitam quæ faciunt beatiorem.

CICADA inſectum eſt, quod rorem lambendo viuit, nec alterius alimoniæ indigum, cantu ſe oblectat. Pingi poſſunt plures cicadæ, quæ floſculos (qui ad ornatum varij pingantur) dehiſcentes, & explicitos, rore madidos, aduolitent ac depaſcant; à ceteris, qui etiamnum intra calyces ſuos ſiue alabaſtros abditi latent, abſtineant. Qui ſua ſorte, licet exigua, contenti ſunt, bonis præſentibus fruuntur: liberali interim ſpe ducti, fore, vt aut induſtria aliquid adiiciat, aut principum liberalitate accedat, aut hereditas portum oſtendat; quod omne lucro deputant, & veluti probè ſibi feneratum prætereunt. Non diſſonum hinc eſt Italicum hendecaſyllabum:

Di queſto mi contento & meglio ſpero.

Emblema xxi.

INSIGNIVM vſus peruetuſtus eſt, quando Anubin & Macedona, Oſiridis filios, armorum inſignibus

insignibus vsos fuisse iam tum memoriæ prodidit Diodorus, canis exuuio alterum, lupi rostro alterum, tanquam animalibus ab ipsorum natura non alienis. sic Tydeus apud Aeschylum in clypeo depictum præfert cælum stellatum cum luna medium vmbonem occupante: Hippomedon Typhonem fumos ore efflantem: Parthenopæus Sphingem: Perseus Gorgonis colubri ferũ caput; Veneris genitricis Iulius; alij Pegasos, Minotauros, Harpyias, Leones, Vrsos, Aquilas, Angues, Fuscinas: alius aliud. At gentis tuæ istud insigne aut symbolum, Sambuce doctissime, non otiosum ac iners aut inglorium existimo, in quo visuntur binæ grues (non sine caussa Palamedis, vnius inter omnes Græcos solertissimi artium insignium inuentoris, aues nuncupatę) hinc pedibus saxum, firmitatis argumento; illinc cor, frontem & retinaculum omnium honestarum actionum, concorditer complexæ, rostrisque annulum aureum, ceu debitam sibi mercedem appetentes. Multiplex hîc cognitio animum simul præstringit: nam vti Grues altiuolæ sunt, nubila volatu tranantes; ita doctissimus quisque non humo assidet, sed mente cælestes etiam sedes adit, imò penetrat; neque id solùm, verumetiam gloria æternitatis affectatrice sidera pulsat, & nubibus caput inserit. Eædem etiam vigiles, quòd noctu lapidem pede sustinent, vt oppressas somno, laxatis neruis, strepitus cadentis lapidis expergefaciat, diligentiæ

ſummæ indicium faciunt. Quam iſtarum auium ſollertiam in exemplum rapuiſſe mihi videtur Alexander Macedo non abs re Magni nomen adeptus, qui globum argenteum brachio capiti ſubdito tantiſper continebat (quoties lucubrandum illi erat) dum remiſſio neruorum tenore delapſus, tinnitu peluis ſubiectæ, ſomnum illi abrupiſſet. Annulus verò (quem Promethei inuentum perperàm, vt quo ipſe Caucaſo alligatus fuerit, alij Lacedæmoniis falsò attribuunt, quòd ferreus illis in vſu fuiſſe legatur) in ſe recurrens & ἀπείρων immortalitatis nunquam vllo ſæculorum ſpatio finiendæ index eſſe meo quidem iudicio videtur. Quòd ſi hariolari in re mihi obſcura licebit, crediderim duorum coniunctiſſimorum fratrum operam præclaram Principi aliquando ſuo nauatam, maxima conſtantia parique concordia, iſta genti tuæ peperiſſe inſignia, laudabiliore ratione, quàm cicatricum inſignia Salluſtianus ille commendarit; vt, quibus gloriæ infinitas, annuli opes, adamantis argumento à Principis liberalitate honeſtamentum ac decus acceſſerint. Effigiationem quid attineat præſcribere, cùm per ſe ipſa è ſuperioribus abundè eluceſcat?

Emblema XXII.

Carmen eſt Heroïcum cũ dactylico Alcmanio tetrametro acatalectico, cuiuſmodi eſt illud Boëtij:

Tunc me diſcuſſa liquerunt nocte tenebræ,
Luminibuſque prior rediit vigor.

ORVS

ORVS Apollo qui Hieroglyphica scripsit, refert Leonem, vbi febricitarit (familiaris autem huic feræ morbus febris est, præsertim quartana, si Phileti, qui De animantibus Grecè scripsit carmine, credendum est) simia solere vesci, saluberrimæ escæ loco. Non repugnat Plinius, nisi quòd morbi vim eleuans, ægritudinem fastidij tantum sentire dicit, in qua medetur sibi, gustato simiarum sanguine, quæ lasciuia immodica in rabiem eum agunt. Confirmat idem & Philostratus lib. De vita Apollonij tertio: Leones medicinę gratia simiis insidiari scribens. Quin & AElianus omnigenæ historiæ lib. 1. cap. 9. ægrotanti leoni cetera remedia inutilia scribit, præter simiã, cuius esu pristinam valetudinem recuperet. Idem in libris De animalibus lib. 5. cap. 39. medelæ rationem & morbi discrimen distinctius his ferè verbis aperit: Leo, inquit, supra modum ingurgitato cibo, remedium quærit, aut à quiete abstinentiaque, aut simiam nactus deuorat: quo cibo alui proluuium excitatur, molestaq. saburra exoneratur. Simiis aptissimè comparari possunt impostores, assentatores, & parasiti, qui ad gratiam loquuntur, & principum auribus insidias faciunt: siquidem δημοπιθήκους velut populares Simias vocat Aristophanes eos, qui plebi assentantur & obsecundant, quando & πιθηκίζειν, quod Simiari notat, pro fallere Græca lingua vsurpat. est enim animal istud ad imitandum omnia dextrum &

habile. Tales autem peſtes ſi quis aula exturbaret princeps, næ ille verè Augiæ ſtabulum repurgaret, & cum Hercule ac Conſtantino monſtrorum domitor dici poſſet: hoc enim Aurelius Victor Conſtantino tribuit, qui aulicas illas pernicies, tineas ſoriceſq. palatij appellare ſolebat, vt Anaxilaus opum vermes, quibus confectis & expulſis, ad incolumitatem rerum & ſanitatem cuncta redire poſſe, non iniqua ſpes eſt.

Emblema XXIII.

Cyrillium metrum eſt, conſtans pentametro hypercatalectico, quale hoc:

Pulchra puella comas ambit ſibi palmitibus.

PALMA AEgyptia Theophraſto à fructu Balanus dicta, arbor eſt magna, non recta, ſed contorta, folio myrto ſimili: Dioſcoridi (à quo pictura peti poteſt, expreſſo eius vno ramo) πῶμα, à ſucci copia cui in poculi vicem conuertitur, & ab arcenda ſiti Adipſos quoq. vocata. Hæc priuſquam maturuerit decerpta, ſitim ſedat: ſin matura ſumatur, ſenſum intercipit, greſſum præpedit, linguam retardat, & obſeſſis mentis ac corporis officiis, ebrietatis vitium imitatur; vt Solinus memorat cap. 45. Memorabilium. Admonet hoc ſymbolum curioſam & profundam diuinarum rerum inueſtigationem, eamque maturis iam fructibus factam, hoc eſt, ab iis qui myſteriorum omnium cognitionem abſolutam ſe adeptos putant, periculoſam eſſe: nam quò altiùs iſti laborant

rant arcana de Deo eiusque vniformi Trinitate perscrutari, hæc maioribus altioribusque tenebris inuoluuntur, & in diuinitatis abyssum ineluctabilem corruunt. Simonides sapientiæ nomine percelebris olim rogatus ab Hierone Syracusarum rege, Deum vt sibi definiret, popoſcit sibi diem vnum: postridie rogatus vt fidem exsolueret, bidui spatium petiit: cumque sæpius dierum numerum ingeminaret, atque Hieron admirabundus eius facti rationem requireret, respondit sibi tanto intricatiorem obscurioremq. videri rem, quanto diutius cōsideraret. Quò spectasse AEgyptios sacerdotes puto, qui sonum tantum vocalium litterarum inconditum accinebant, indicantes se nulla ratione de Deo certi quid & explorati posse expromere. In hanc sententiam detorsit istud symbolum Hugo Eterianus, non postremæ eruditionis Theologus, cùm de Spiritu sancto aduersus Græcos disserturus sic initio operis loquitur: Dum supremæ philosophiæ principium delibare aggredior, aquaticæ mihi videor testudini esse similis, quæ fretum tranare cupiat, stupore cogitatus obsidetur; mens tabescit; lingua tanquam AEgyptiam palmam, quæ apud Græcos Adipsos (malè enim adiperos ibi legitur) vocatur, gustauerit, retardatur. Apposité me hercule symbolo vsum vides, in explicanda prouinciæ, quam arduam aggrediebatur, difficultate: nam diuina natura ne angelicis quidem, nedum hu-

manis linguis enarrabilis eſt, aut comprehenſibilis, vt D. Martialis Lemouicenſis Epiſc. ſcribit in epiſt. ad Burdeg. quod ipſum & Plato non tacuit, Deum indictum & innominatum vocans, quem inueniſſe haud ſit facile, intellectu comprehēdere, impoſſibile: aut, vt Hermes Triſmegiſtus inquit, Deum mēte complecti res eſt ardua, ſed ſermone enuntiare, impoſſibile. Huc ſpectat Iambus antiquiſſimus, quem ex ore Socratis fluxiſſe, lib. De recta Confeſſ. memorat Iuſtinus martyr:

Οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισι τῶν θείων σαφές. id eſt, Rerum diuinarum nihil mortalibus exploratum eſt: quo innuitur, qualia ſint diuina, non eſſe inquirendum ſcrupuloſiùs. Præſtat itaque immaturas palmulas decerpere in ſacra philoſophia, quæ ſiti marcent: quippe cùm videamus ſophos iſtos qui maturis frui ſe ſolos arbitrantur, arentibus faucibus, lingua impedita, ingenio hebeſcente ac caliginoſo, greſſuque malè nutabundo, in ea ſurſum ac deorſum iactari volutariq.: & ſapientem Athanaſij admonitionem ſequamur, docentis lib. 3. aduerſ. Arrianos, curioſa & accurata perſuaſione potiorem eſſe fidem ſimplicem. Poteſt ſymbolum referri & ad captioſas ſpinoſaſque diſciplinas, quæ cum fructu delibari poſſunt primoribus (quod dicitur) labiis; ita namque ſitim reſtinguere valent: in quibus tanquam ad Sirenæos ſcopulos deſidere atque conſeneſcere, id demum inſanum eſt ſtudium: nam vbi eò res venerit,

rit, ſtupidi, cæci, dulciq́ue veneno ebrij, argutiarum fuligine audiētium oculos pręſtinguere gaudent, ſed euanida; ſanctiſſimæq́ue diſciplinæ nomen ementiuntur interim, vt luculentè diſſerit Herodes Atticus apud Gellium, libr. 1. Neque malè vita aulica huic Adipſo arbori comparari poſſit, quam aliquantiſper ſequi & degustaſſe ante maturitatem fuerit non inutile, ſed cuius illice ſucco, vbi maturuerit, plenis faucibus imbui, in eaq́ue non immorari tantùm, ſed & immori, omnem noſtri agnitionem oblitterat, mētem ſanam exulcerat, faſtu inflat, & Pallante (quem libertos ſuos nunquam alloquio dignatum ſcribit Tacitus libr. 13.) inſolentiores reddit: nam ex infinitis vix vnum illic Eutherium inuenias, quem in Conſtantij Imperatoris comitatu ſolum integrum fidei continentiæq́ue cultorem exſtitiſſe, Marcellinus commemorat libr. 16. A ſuperiore, quam primo loco dixi, ratione non abludit fortaſſe quod refert Clemens Alexandrinus in AEgyptiorum ſacrorum cærimoniis, poſt cantorem, qui principem locum obtinet, ſequi Horoſcopum flaminem, qui altera manu Horologium, altera Palmam ſymbola gerebat.

Emblema XXIIII.

Carmen eſt hexametrum cum trimetro ſenarióue Iambico.

PRODITUM eſt à Plutarcho libro De Iſide, Phidiam, clariſſimi nominis ſtatuarium, finxiſſe

Palladis ſimulachrum, pedibus prementis Draconem; & alterum Veneris apud Elæos, pede calcantis teſtudinem: argumento in illa cuſtodiæ ſui, quæ virginem deceat; in hac ſilentij curæque rei domeſticæ, quæ matronam deceant. Draco autem appoſitæ Palladis (quam perpetuæ virginitatis honore inſigniuerunt poëtæ) pedibus ſubſternitur, vt ſedulam pudicitiæ, cui mille tenduntur inſidiæ, curam virgini incumbere ſignificetur; ſiquidem acerrima oculorum acie præſtare Draco perhibetur: quo nomine theſauris omnibus cuſtodiendis (inter quos aureo velleri, hortiſque Heſperidum) eius operam aſſignauit antiquitas. Pingitur autem Minerua virginis ſpecie, oculis acribus & glaucis, haſtam dextra, clypeum læua tenens: cuius vmbo Gorgonis anguicomæ caput præfert, veſte ad talos vſque demiſſa, galea caput muniente, ſubiecto pedibus Dracone, cuius caput haſtam attingat. ita enim ferè à Pauſania in Atticis, & à Cornuto depingitur. Venus nuda pingatur, ſerto myrteo redimita inter currentibus roſis, cæſto, hoc eſt, baltheo vario & pulcherrimo infra pectus ambiente, dextra tenens tria mala aurea, læua columbam, pedibus teſtudinem calcans. Symbolicè nuditate ſimplicitatem & apertum pectus vxoris demonſtrari exiſtimo: per columbam puritatem & blanditias: per aurea mala, caſti amoris illicium: per cæſtum, coniunctionem deuinctionemque animorum: per teſtudinem, & ſilen-

ſilentium & anxiam rei familiaris curam; quippe cùm ſummo ſilẽtio ingrediatur teſtudo, domumq́ue ſuam ſemper ſecum circumferat, vnde domiportam dixi, ex Ciceronis libro de Diuinatione ſecundo, vbi veteris poëtæ verſum commemorat, ænigmaticè teſtudinem circumſcribentis, Terrigenam, herbigradam, domiportam, ſanguine caſſam.

Emblema XXV.

HAEC germana eſt & viua medici Icon, quæ quia propter conciſam breuitatem obſcurior eſt & intricatior, libuit eam per dialogiſmum reddere prolixiùs pluribus verſibus, vt explicatiùs ſingula paterent.

Qui Deus es? Phœbo ſatus atq. Coronide. habes cur
Sceptrum? ægris vt rex impero. quid reſides?
Sit ſedato animo medicus. quid verticem inumbrat
Laurea? perpes enim viuit ab arte decus.
Nodoſo baculo quid nitere? difficilem artem
Id notat. hinc cur ſtat Gallus, & inde Draco?
Cura vigil medicum decet ac cuſtodia. quid vult
Sub pedibus Canis? hoc ſymbolon eſt fidei.
Quídue tegit mentum propexa incanáque barba?
Longa ætas firmat iudicium atque fidem.

Aeſculapius Apollinis ex nympha Coronide filius, in deorum numerum olim receptus fuit, quoniam rudem adhuc & vulgarem medicinæ ſcientiam paulò ſubtiliùs excoluiſſet, vt Cornelius Cel. ait; quanquam Triſmegiſtus, interprete

Appuleio, medicinæ repertorem falsò nominat. Huius simulachrum variis modis effigiauit antiquitas: nam apud Sicyonios imberbem stetisse, altera manu sceptrum; altera pineam nucem obtinentem, memorat in Corinthiacis Pausanias. in eadem historia refert à Thrasymede Pario exsculptum fuisse Aesculapium in solio sedentem, baculum tenentem manu, altera caput draconis mulcentem, cum accubante cane. Consentit in multis & Festus Pompeius, lauream insuper illi attribuens. Ego collectis symbolis omnibus, & quasi in vnam (quod dicitur) Myconum coniectis, talem fermè medici siue Aesculapij iconem conflaui. Virum grauem pinxero, barbatum, throno insidentem, laureatum, sceptrum gerentem altera manu, nodosum baculum altera, adstantes illi hinc Draconem, hinc gallum, stratumque ad pedes canem. Nunc commenti, symbolíue rationes subiiciam. Aesculapij nomen haud temerè in medicum competit, quippe cuius sit placidè curare ægrotos. id quod Græcis sonat vocis etymon ἀκεῖν ἠπίως. Barba illi datur velut adultæ & longæ multarum rerum experientiæ argumentum. Sedentis imago denotat, sedato animo, neque vagum esse debere: Laurea coronatum existimo, ob eximium & immortale ex arte salutari decus. quanquam Festus eò referat, quòd laurus arbor sit plurimorum remediorum. Sceptrum illi cum Pausania tribuo, vt dignitas medici

medici eo repræſentetur, qui regis in morem ægris imperare debet. quò ſpectat inuectiua Galeni, libro primo Therapeutices, medicos ſui temporis incuſàntis, quòd mancipiorum ritu ægris ſubſeruirent ac obſecundarent, contra maiorum ab Aeſculapio oriundorum morem, qui velut reges ſubditis, & veluti duces militibus, præſcribebant ægrotis quæ fieri vellent. Bacillum nodoſum tribuit illi antiquitas, vt difficultatem ſignificarent artis plurimis rerum diſcendarum anfractibus nodiſque difficilibus inuolutæ: tametſi Euſebius hoc interpretetur ægrotorum ſuſtentaculum: & Cornutus libro De natura Deorum, quòd medici opera confirmemur, ne tam properè in morbos incidamus: Draconem aſſiſtentem dant omnes. Cornutus tum propter diligentiam in curandis ægris inſomnem, tum quòd medici induſtria ægri à morbis veluti reiuueneſcant, ſeniumque deponant, ſerpentium more. vnde Macrobius lib. 1. Saturnal. Aeſculapij & Salutis ſimulachris Draco, inquit, ſubiungitur, quia præſtant vt humana corpora velut infirmitatis pelle depoſita, in priſtinum reuireſcant vigorem. Præterea conſtat ædium ſacrarum, adytorum, oraculorum, & theſaurorum cuſtodiam olim Draconibus aſſignatam fuiſſe, cùm quia acutiſſimè cernant, tum propter inuictas vigilias. quod ſenſit & Feſt. at Plin. lib. 29. cap. 4. Draconem Aeſculapio ſacrum voluit, propter remediorum, quæ illi inſunt, multitudi-

titudinem. Gallus eidem adiungitur, quòd vigilantissimum sit animal: nam sollicitum & vigilantem medicum requirunt res ægroti. Canem illi subiicio, vt animal fidissimum. quid autem medicum magis deceat, quàm indubitatam fidem integritatemque ægrotis seruare? quæ res Philippum Acarnanem Alexandro commendatum habuit, licet parricidij crimine, sed immeritò perstrictum. neque enim placet quod Festus ait, ideò adhiberi canem, quòd canino lacte sit enutritus, quod tamen apud Lactantium etiam legitur.

Emblema XXVI.

Heroïcum præcedit Archilochium dactylicum dimetrum hypercatalecticum, cuius generis est illa Horatij oda:

Diffugêre niues, redeunt iam gramina campis,
Arboribusque comæ.

IN nemine Deorum tam prodiga ingeniorum fuit antiquitas, quàm in Fortuna, vt quæ sola vtramque paginam facere in ratione mortalium fuerit credita. Hinc tot eius cognomina, de quibus alij dixerunt, tot picturæ, tot diuersa simulachra; apud Artemidorū libro De insomniis secundo, Cylindro tereti insistentis: apud Pausaniam in Messeniis, polum vertice sustinentis: apud eundem Cornu Amaltheæ gestantis, præsēte alato Cupidine: apud Cebetem & Eusebium in pila sedentis & alatæ: apud Lactantium, libro 3. Copiæ cornu præferentis cum gubernaculo: apud Plutar-

Plutarchum viſcatæ : ita Fortuna varietatis amica, etiam variè expreſſa eſt. Hanc Smyrna clariſſima Aſiæ ciuitas pedibus carentem exſculpſit, inſtabilitatis argumento; vnde iocus Apellis in Fortunam diuerſa ratione ſedentem, à ſe effictam, dicentis eam nunquam ſtetiſſe : Alatam verò eadem Smyrna ſculpſit, vt vagam nulliúque perpetuò addictam. Pingatur itaque ſine pedibus, manum extenſam ita porrigens, vt pennas ſuas comprehendi non ſinat.

Emblema XXVII.

Heroïcum eſt carmen cum trimetro Iambico aſſecla.

PERSEAM arborem eſſe AEgypti peculiarem ſcribit Theophraſtus lib.4. De plantis, aſpectu venuſtam, ingentem, pyro aſſimilem cùm foliis, tum floribus, ramisque: cuius etiam poma, quæ copiosè fundit, magnitudine pyrum repræſentant, ſpecie oblonga, amygdalacea, colore herbido, nuce intus pruno non diſſimili, ſed minore multo ac molliore, carne dulci admodum ac ſuaui. Qua ex deſcriptione deprehendere licet Perſeam noſtræ Perſico eſſe congenerem, ſpecie tamen diſſidentem. Nicandri interpres apud Perſas lethalem priùs, tranſlatam in AEgyptum, terræ mangonio ſalubrem euaſiſſe ſcribit. cuius dictis atteſtatur non vno in loco Galenus, & locuples teſtis Iunius Columella lib. 9. iis verſib.

Stipantur calathi pomis quæ barbara Perſis
Miſerat (vt fama eſt) patriis armata venenis.

At

At nunc expositi paruo discrimine lethi
Ambrosios præbent succos, oblita nocendi.
Quinetiam eiusdem gentis de nomine dicta
Exiguo properant mitescere Persica malo.

Quibus ex verbis facilè agnoscitur discrimen inter has arbores. Porrò nux huiusce arboris dura, turbinata, cordis figuræ nõ absimilis nucleum operit: innuente symbolo, sapientiam nucleo assimilatã, operculo duro, reseratu difficili esse opertam debere. De hac Plutarchus lib. De Iside, in hunc modum: Inter plantas, quas fert AEgyptus, Perseam eximiè præ ceteris Isidi sacram esse voluerunt, quòd eius fructus, cordis speciẽ; folium, linguæ repræsentet: nihil enim inter omnia, quæ homini à Deo data sunt, diuinius est sermone, præsertim qui de Deo instituitur, neque maius ad veram felicitatem momentum obtinet. Hæc ille.

Emblema XXVIII.

Metrum est Iambicum trimetrum, cui subiungitur Archilochium, quale est Horatij illud in Epodis:

Plecti nihil me, sicut antea, iuuat
Scribere versiculos, amore percussum graui.

ARBOREM pinxero quercum, vt solidioris ligni, firmioribusque innixam radicibus; qualis virorum principum conditio est, quàm priuatorum, durabilior: cui altrinsecus immineat ex atro & turbulento cælo allatum hominis caput plenis buccis spirans (ita enim ventos pinxêre veteres) decutiensque folia, partim humi strata, viridia licet,

cet, partim cadentia, paucis adhuc superstitibus in ramo vno aut altero: cuius caudici circumuoluta schedula loquatur dictum istud Italicè: BASTACHIO VIVO. Nil mirum est, neque verò absurdum, arbori comparari virum principem, quãdo & Horat. Pompeium Magnum multitudine pariter atque magnitudine rerum gestarum clarissimum, allegoricè Ponticam pinum, & Syluæ nobilis filiam nominet. quin & Lucanus poëta eundem Magnum quercui sylua arborum obseptæ, eadem ratione comparat. Princeps, etiamsi de gradu sit exactus diro nouercantis fortunæ ludibrio, non patitur tamen generosos illos spiritus ita infringi aut pessundari pro cæcæ sortis libidine, vt quidquam auito progenitorum suorum stemmate indignum admittat: cuiusmodi Gilimerem Vandalorum regem commemorat Procopius, & nostrum æuum talem non vnum protulit. Idem in virum fortem & infracti pectoris conuenit, honoribus opibusque per inuidorum suggestiones exutum, contentumq. in otio paupere delitescere.

Emblema XXIX.

Carmini Heroïco subiungitur Iambicum trimetrũ.

APVD priscos Romanos Flamini Diali tanta in religione habitam fuisse hederam cõperimus, vt eam vel nominare, ne dicam tangere, inexpiabile nefas existimaretur, propterea quòd is frutex vincit atq. illigat lubrico palmitum errore, quocunque

cunque se applicat; vti Festus Pompeius indicat. Nimirum declarat istud symbolum, sacerdotem castum & ab omni lasciuia Venerea quàm maximè alienum esse debere: quando suos amatores ita circumueniunt Veneres & circumuentos enecant, vt hedera solet arboreas vires complexu arctissimo vitalis succi inanire. Eidem non licebat annulum solidum aut nodosum digitis inducere: nempe vt ab omni animi angore liberum neque mali cuiuspiam sibi conscium esse debere ostenderet eum, qui rei diuinæ vacaret. Pictura postulat profanum aliquem depingi, qui flamini siue sacrifico (Flamen autem pileo insigniebatur, cui virgula oleagina cum pauxillo lanæ erat superimposita, cetero habitu nostris ferè similis, lineo amiculo togæ inducto, vnde Linigerorum nomē) porrigat hederam, sed abnuenti & vestigium reducenti, & altera manu exhibeat annulum circularem & solidum.

Emblema XXX.

Trimetrum Iambicū monocolon, in quo priores duo versus reciproci sunt qui transposita à calce dictionū serie transeunt in pentametros, hoc modo:

Efferre seruili colla repanda iugo
Irrita taure paras molliter excutere.

NEQVICQVAM sapit & ferre recusat iugum, qui semel admisit: quando & Elephantos iussa facere, & Leones iuga subire videmus haud temerè excutienda. Serò coniugij capistrum acceptum

ceptum deplorat maritus, qui semel collum submisit. Aërem verberat qui publicis muneribus, quæ curanda suscepit, ingratis defungi parat. Pictura per se clara est.

Emblema XXXI.

Symbolum istud ingeniosè & luculenter à Nasone lib. Tristium secundo explicatur, ibi:

Nil prodest, quod non lædere possit idem.
Igne quid vtilius? si quis tamen vrere tecta
Comparat, audaces instruit igne manus.
Eripit interdum, modò dat medicina salutem,
Quæq; iuuant monstrat, quæq; sit herba nocens.
Et latro, & cautus præcingitur ense viator:
Ille sed insidias; hic sibi portat opem.
Discitur, innocuas vt agat facundia caussas:
Protegit hæc sontes, immeritósque premit.

Vsus rei salutem præstat, abusus necem aut detrimentum saltem adfert. certè ita demum vnumquodque aut commodat aut officit, prout eo vel vtare vel abutaris. Lex eadem alio atque alio sensu accepta, quem grauaret, reum absoluit; innocentem inuoluit. Quàm sæpe scripturæ membra luxata & veluti assulatim conuulsa, aut in partes consecta, aut commate interstincta, hæreticos armant, caussa casuros, vbi loci, vnde petita sunt, tenor expendatur aut attentiùs consideretur: ita fit vt eundem locum pro sui defensione Marcion & Valentinus adducãt; Christianus eundem rectiùs indubitatiusq. pro se alleget. hinc tot schismata,

tot pestilentes factiones & prioribus sæculis & his nostris inconsutilem illam Christi vestem lacerarunt. Terra & venenorum & omnis boni parens ac alumna, tot pernicies protulit, quot species: tot dolores, quot colores, vt inquit Tertullianus libro aduersus Gnosticos. ita Lucretius inquirens caussam cur idem alij sit cibus, alij venenum.

Præterea, inquit, nobis veratrum est acre venenum: at capris adipes & coturnicibus auget. quod & Plinius non tacuit lib.10.ca.72. Venenis, inquiens, capræ, & coturnices pinguescunt: (ea est enim verior lectio quàm quæ habet, capreæ.) Quin & Aristoteli idem non fuit ignotum. Ad picturæ varietatem pingi potest Helleborus niger, siue veratrum, quam herbam hinc depasti homines exspirent, ac vitam cum morte commutent: inde coturnices aues & capræ eo pabulo vsæ, vegetæ sint & agiles. Altrinsecus pingatur ignis, cui assideat aliquis, vt rigorem expellat: & in proximo, domus incendio conflagrans.

Emblema XXXII.

Heroïcum, cui subiungitur tetrametrum Clodum, siue Episcazon à Plotio dictum; Aristophanium nominat Seruius.

PINGITVR mulier scabello aut tripodi insidens, geminas alas ad modum talarium Mercurij expansas, velut paratum volatui peculium, dextra tenens: læua testudinem meritò tardigradam à Pacuuio dictam: rursus dextro pede terram premens;

mens; ſiniſtro in altum elato, ita vt dextræ expromptam agilitatem remoretur pedis dextri grauitas, rurſusque læuæ tarditatem adiuuet pedis item læui alacritas. Mediocritâtem auream inſinuat ſymbolum: itemque animi moderationem, ne ita efferamur, vt ſortis noſtræ obliuionem induamus, néue, iuxta adagium, ita fugiamus vt præter caſam. Habet affinitatem cum illo Auguſti dicto, Feſtina lentè. Tarditas immodica, præcipitatione caſtigāda venit: & celeritas nimia illaudata eſt & vitium habet. Itaque modus omni in re ſeruandus eſt: atque ita feſtinandum, ne vel tardi, vel præcipitis nomen incurras.

Emblema XXXIII.

Iambicum trimetrum Archilochium monocolon, Horatiano illi ſimile:

Iam iam efficaci do manus ſcientiæ.

VERISSIME dictum eſt ab Ouidio poëta: Naturæ ſequitur ſemina quiſque ſuæ.

Nimirum ita fermè comparatum videmus, vt nihil tam commodè fiat aut dicatur, quod nō detorqueat, deprauet, ac ſiniſtrè interpretetur calumnia. Propterea ſcitè & feſtiuè dictum eſt à Theodoro Athenienſi, cùm illi fuiſſet obiectum, quòd multos ſua doctrina deteriores redderet, aliorum id vitio accidere, qui ſiniſtra ipſius doctrinam acciperent, quam ipſe dextra porrigeret. Neque malè ſonat vulgatum prouerbium: Volucres pro ſuo quamque roſtri modulo cantillare: cùm

velit innuere, improbos non posse non improbè loqui, bonos verò bene. Nempe rosa vtilem mellificio materiam api suggerit, araneæ venenum: Quam sæpè fit vt dictum innoxium, ac sine fuco expressum, huic risus & leporis seminarium sit; illi Vatiniani odij fomes & incentiuum. Scriptura sacra, inquit Nazianzenus in prima Steliteutice, probis est virtutis armamentum; at sceleratis nequitiæ stimulus.

Emblema XXXIIII.

Heroïcum Alcmanio siue Archilochio præpositum, quale suprà IX.*Embl.*

BACCHVS cognomento Psilas, quasi alitem dicas, Amyclis vrbe Laconiæ exitiali silentio nobilitata, colebatur. sua namque lingua ψίλα alas vocabant; quò respexit fortasse Catull. eo versu:

At parte ex alia florens volitabat Iäcchus.

Voluit autem significare artifex, Vinum, si modus adsit, vt tristitiæ curam hebetare; ita ingenium agile reddere & alacre, nihilo secius quàm aues pennis euehuntur: vti à Pausania in Laconicis proditum est. Tametsi cum Eubolo sapiētiam vino obumbrari dicat Plinius; accedo tamen Plutarchi sententiæ, inuentionem & facundiam vino tribuentis. sic enim in Symposiacis loquitur: Quidam inter bibendum inuentionis acrimonia & linguæ disertitudine, quæ in sobriis ieiuna & contracta erat, seipsos superant, iique vini feruore ceu nidore quopiam thureo suffiri atque exple-

ri se

ri ſe ſentiunt, metu qui ſpiritus generoſos cohibebat, exploſo: eſt enim vinum fœcundiſſimus liberè, ac proinde verè loquendi alumnus, ſine quo nullus eſt ingenij & induſtriæ vſus. vinum calore (vt inquit Plato) & animum & viſcera imbuit. Hinc eſt quòd AEſchylum nobiliſſimum poëtam non niſi inter calices tragœdias ſuas ſcripſiſſe legimus: Ennium vinoſum ad canenda bella proſiliiſſe: priſcos heroäs inter calices grauiſſimis de rebus conſultaſſe. Neque verò temulentos, ſiue, quod idem eſt, rationis egentes, ſcripſiſſe aut conſultaſſe, ſed poſtquam mero incaluiſſent venæ, ac diſpulſa eſſet illa ieiunitatis ſegnities, veriſimile eſt. Neque alienius à ſymbolo iſto cecinit Niceratus:

Egregio vati vinum ſit Pegaſus ales.

Pingatur Bacchus puer nudus, imberbis, rubidi coloris, læto vultu, pampinis redimitus, corniculis è fronte promicantibus, corpore non obeſo aqualiculi inſtar, ſed vegeto & agili, alis extra humeros exſtantibus volucer, altera manu botrum tenens; altera, ſi placet, ſcyphum: oculis viuacibus & cælum ſuſpectantibus.

Emblema xxxv.

ADOLESCENTIAE flos non per luxum, deſéſue otium deterendus eſt, ſed veris animi ornamentis tingendus, ſiue id in litterarum atque artium liberalium ſtudio, quibus ætas prima ad humanitatem informatur, fiat; ſiue in mechani-

cis, sedentariis, aliisue opificiis. siquidem laboribus vt duratur virtus atque adolescit in maius; ita luxu degeneriq. otio exolescit ac diffluit. Laboribus (quos vbique sanctos agnoscit scriptura sacra) & vitæ subsidia quæruntur, & lætæ senectutis adiumenta comparantur. Labor iuuentæ viribus, dum genua virent, conuenientissimus est: at senectutem decet feriatum à laboribus otium, rerumque partarum vsus. quò spectat laudatus ille Ennij poëtæ versus:

Sicut fortis equus, spatio qui fortè supremo
Vicit Olympia, nunc senio confectus quiescit.

Proinde rectè dictum est à Portio Latrone insigni rhetore: Quære adolescens, vtere senex. & in eandem sententiam à Seneca: Iuueni parandum, Seni vtendum. Pingantur hinc adolescens expeditis lacertis, nudo capite, ligone terram proscindens; illinc senex abolla pellita suffultus, in solio accumbens ad genialem mensam epulis scyphisque exstructam.

Emblema XXXVI.

Heroïcum comitatum Iambico senario.

PAVSANIAS in Corinthiacis commemorat apud Sicyonios exstare nobile Veneris simulacrhum ex auro & ebore sculptum Canaci clarissimi statuarij manibus, quæ capite gestet cæli orbes, altera manu teneat papauerum capita; altera malum. Innuere artificem voluisse arbitror, Veneris in omnia animantia potentiam, quando

& Io-

& Iouem suum in varias species mutatum cælo deductum Veneris caussa fabulantur poëtæ. Huc spectant Lucretij versus:

Alma Venus, hominum diuumq; voluptas, capta
Illecebrisq; tuis omnis natura animantũ [lepore,
Te sequitur cupidè, quò quamque inducere pergis.
Omnibus incutiens blandum per pectora amorem
Efficis, vt cupidè generatim sacla propagent.

Pingatur Venus nuda, myrto coronata, cum puero Cupidine alato, cæco, pharetra & arcu instructo læua malum aureum tenens, dextra papauera, ad ornatum addi potest quadriga à duobus cygnis & columbarum pari numero tracta, cui insideat Venus; nam cygnos eam vehere Horatius, Statius, & Ouidius loquuntur; alij huic muneri columbas deputant: Sappho etiam passeres dat. Porrò nemo est, qui nescit, papaueris vim præcipuam esse in sopiendo somnoq. conciliando, vsque adeò vt copiosiore eius vsu inexpugnabilis etiam somni necessitas ac veternus inducatur. Venus autem præsertim moderata, iras implacabiles sopit atque remittit, testibus Aëtio & AEgineta, ingenij mæstitiam obliterat, animum sedatum reddit, atra bile percitos furiososque ad sanam mentem reuocat.

Emblema XXXVII.

NEMINI ignotam arbitror nucem Pineam, quam superstitiosa antiquitas Cybelæ olim sacrarat, colliculis quibusdam inæqualem & asperam,

ac veluti in gradus quosdam scansilem miræ duritiæ, qui vix, nisi vi ignis expugnati in valuas dehiscunt, & lacunatos torulos reserant, in quibus nuclei dulces resident, magni ad diuersa corporis mala vsus, quos & conos & strobilos nominant peritiores. Hanc insigne, ni fallor, gentilitium olim domi tuæ mihi ostenderas, Tennere ornatiss. quando euocatum à Rege in Daniam, humanissimè excepisti, eo ferè emblemate in instrumentum omne argenteum addito. Cuius ego non aliud fermè symbolum puto, quàm quòd è virtute & eruditione, omnique sapientia (quò non temerè nisi per labores peruenitur) dulcissimus omnium existat fructus, qui sapienti recordationem actorum laborum longè iucundissimam adferat.

Emblema XXXVIII.

Ex Hieroglyphicis notis, quas ignorabiles Marcellinus nominat, petitum symbolum. Viperæ, inquit Plinius, mas caput inserit in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine. Confirmat hoc Orus Apollo, addita symboli explicatione, in hęc verba: Aegyptij mulierem suum maritum exosam, vitęque illius insidiantem, solumque ob concubitum illi assentantem exprimere volentes, viperā pingunt, quæ in coïtu caput maris insertum ore complexa, illud morsu truncat. Picturæ ratio per se euidens est.

Emblema XXXIX.

Alcaïcum metrum choriambicum, ſecundum Seruium, quale eſt Flacci illud:

Nullam, Vare, ſacra vite priùs ſeueris arborem.

PINGATVR columba caueæ incluſa, cui inſidietur atque immineat altrinſecus ſuperuolans aquila: poteſt autem in ſuperiore pariter & inferiore caueæ limbo adſcribi hic verſiculus: IL MAL ME PREME, ET ME SPA VENTA IL PEGGIO. Innocentum anguſtias aptè exprimit ſymbolum, quos non ita ſatis tutatur ſua tenuitas & rei familiaris anguſtia, quin mille diſcrimina ab impoſtoribus & rapace hominum genere illos circumſtent.

Emblema XL.

Carmen eſt Æolium, à Sappho modis Æoliis delectata, frequens in vſu habitum, teſte Terentiano Mauro, quale memorat iſtud:

Cordi quando fuiſſe ſibi canit Atthida
Paruam, florea virginitas ſua cùm foret.

NEMO eſt tam perſunctoriè in poëtarum libris verſatus, cui non ſuboleat Amorem fingi ignem eſſe quendam occultum, qui cor iecúrue, propriam illius ſedem inſideat, & præſens abſensque vitalia noctes ac dies depaſcat. vnde illud eſt de Didone dictum: Et cæco carpitur igni: & illud: Eſt mollis flamma medullas. item illud: Quiſquis amat, vritur igne graui. atque adeò Xenophon ipſo etiam igne flammaque torrentiorem illum

facit, vtpote cùm ignis tangentem ſolum vrat & vicina depopuletur: hic verò etiam in procul obtuentes & longo terrarum tractu ſeparatos, ardentes ſuas ſagittas acuat. quod inquit Horatius. Itaque aptè faci cõparatur, quam & ſua flamma depaſcitur; & vicinus ignis, cui imminet, conſumit. Pingatur fax cerea paulatim liqueſcens vi ignis propinqui, & accenſo ellychnio ab altera parte ſeſe conſumens: cui, ſi lubet, addi poteſt Italum hendecaſyllabum:

ARDO D'APPRESSO, ET DA LONGE MISTRVGGO.

Emblema XLI.

Senarij ſunt Iambici acatalecti.

CLEMENS Alexand. lib. 5. *Stromatum* refert ex Pherecydis Syrij auctoritate, Anacharſim Scytham pingi ſolere, læua manu genitalia operientem, dextra os compeſcentem, ad modum Harpocratis Aegyptij: eoque ſymbolo innui, debere nos ſuperare vtrumque quidem, & libidinem nimirum ſeu voluptatum ſeminarium, & linguæ petulantiam, ſed hanc potiſſimum. Laërtius ait ſtatuis huius philoſophi additam fuiſſe ſequentem inſcriptionem, Linguæ, ventri, pudendis impera: quo ſymbolo oſtenditur, garrulam & effrenem linguam infinitorum malorũ eſſe cauſſam: luxu fœdius nihil aut ſcropha dignius: & libidinis incentiuum, velut Circeum poculum, ex hominibus belluas nos facere.

Emble-

Emblema XLII.

Aristophanium Iambicum tetrametrum brachycatalecticum monocolon.

In describenda Sphinge dissentiunt inter se auctores. siquidẽ eam triformem fuisse belluam fabulatur Palæphatus corpore canino, facie puellari, alis volucris, voce humana. Zezes Lycophronis interpres leonina specie antrorsum, posteriore humana, vnguibus gryphinis, aquilæ alis eam depingit. Ausonius quoque triformem describit illis versibus in grypho ternario:

Terruit Aöniam volucris, leo, virgo triformis
Sphinx, volucris pẽnis, pedibus fera, fronte puella.

Psellus in allegoriis biformem facit, vmbilico tenus elegante forma puellam, cetera hispidam, cauda oblonga, & ferinis pedibus, lingua Atticissante & Pythagoræa, hoc est, diserta & sapiente. AElianus etiam libr. 12. De animal. cap. 7. διφυῆ καὶ δίμορφον, biformem & duplici cõstantem natura, ab AEgyptiis effingi sculpique commemorat, mistura leonini & virginalis corporis in vnum conflata: idque Euripidis testimonio confirmat. Suffragantur illi Ori. lib. 1. contra Cels. dimidia sui parte virginis formam præ se tulisse scribens; & Clemens. Iam verò Diodorus Siculus, & cum Solino Plinius in Simiarum genere enumerant Sphingas, comis villosas, prominulis mammis, & dociles: quæ nihil ad nostrum institutum, nisi quòd fabulæ biformis monstri attestantur.

ſtantur. Quid dicam quòd Dion Chryſoſtomus Sphingem allegoricè inſcitiam exponit: at Pſellus pro homine è diſſimilibus conſtante; ſiquidem pars noſtri rationalem facultatem obtinet, pars brutam naturam ſortita eſt. Nunc ad ſymbolum veniamus, quod ex Clementis Alexandrini ſententia adſcribam. Sphinx, inquit libr. 5. Stromatũ, pro delubris ſtatuebatur apud AEgyptios, vel quia altis inuolucris operta ſit omnis de Deo ratio, & mortalium ſenſibus obſcura atq. imperuia: vel quia amare pariter & timere Deũ teneamur, ac diligere quidem vt piis mitem & benignum; metuere verò, vt inexorabilem meritoque iuſtum vindicem ſcelerum erga impios: ſiquidem Sphinx humanam pariter & belluinam ſpeciem repræſentat: vt nimirum ferina forma terribilem eius duritiam & aſperitatem in exigenda ab impiis vindicta inſinuet: humana facilem atque obuiam erga pios clementiam. Hanc in ſymbolo interpretationem ſecutus ſum, tametſi aliter exponat Syneſius Ptolemaïdos Epiſcopus longè doctiſſimus in libro De regno, & repetit in libris de Prouidentia, in hanc ferè ſententiam: Sphingem AEgyptia gens ante delubra conſecrauit, vt ſacrum ſymbolum coniunctionis virtutum, fortitudinis, & prudentiæ, dum ferina ſpecies robur repræſentat; humana prudentiam: robur namque prudentia duce deſtitutum, temerè citraque conſilium & iudicium rapitur, miſcens atque confundens

dens omnia: rursus ingenium & industria aut prudentia, quantumuis magna, nisi manus habeat administras, inutilis est atque euanida. Sed hoc eius interpretamentum ideò respui, quòd aliud huius rei symbolum eadem gens dederit: de quo diximus Emble. XIII.

Emblema XLIII.

VT fulminis, ita & procellæ eadem est ferè natura & vis, vt validissima quæque ac renitentia sternant, euertant, dissipent. Idem est liuoris ingenium. Contra arundinem contumacem aduersus sęuientium nimborum impetus, domitricemque ruentis cæli videmus, nec aliis armis, quàm patientia quadam tutam. Neque verò alia est æquitatis animi ratio, quę inuicto robore despuit, ac perferendo inuidiam ceteráque mala superat, gloriæ immortalis quæstu opulentissima, vbi temeritas succumbit, quam laudem inuenit sæpius, qui vitæ honestati innititur fortiter patiens, is & tutè viuit, & de inimicis triumphat seriò, talíque fortuna etiam adiumento esse solet, quod Cornificius dixit. Picturæ ratio obuia est, vbi ventus aliquis tumidis buccis inspirans, ingentes arbores & confringit medias, & reuulsas radicitùs profligat illæso perstante arundineto.

Emblema XLIIII.

PRODICVS Cœus philosophus librũ conscripsit Horarum nomine, in quo fabulatur Herculem viam ingressum, fortè incidisse in Virtu-

tem ac Vitium; quarum vtraque magno studio illum in suos mores vitæque institutum pertrahere conatæ fuerint: tandem victum in partes Virtutis concessisse, eiusque sudores antetulisse insidiosis ac titillatricibus Vitij voluptatibus deliciisque. Narrationem omnem licet petas ex Xenophonte, libro commentariorum de dictis factisque Socratis secundo. Meminit Cicero de officiis lib. 1. Silius Italicus eleganter hanc fabulam tràstulit lib. 15. Punici belli ad Scipionem, cui de bello in Africam cogitanti, dextra læuaque adstitisse hinc Virtutem, illinc Voluptatem fingit, addita vtrique oratione ad persuadendum efficaci. Simili ratione Lucian. in somno apparuisse sibi Statuariam & Doctrinam comminiscitur; quarum vtraque sui studium illi persuadere conata sit. Simile commentum est apud Poggium de Industria & Pigritia per somnum cuidam apparentibus. Tendunt omnia ad vitæ institutum delectumque, qui à Deo animarum ephoro seu natura, cùm pubescimus, proponitur: id namque tempus aptissimum deligitur ad ingrediendam certam aliquam viuendi viam. Neque verò aliud est Paridis iudicium, quàm delectus adolescentis in persequendo hoc aut illo vitæ instituto, dum aut recta ratio eum ducit ad verorum bonorum, hoc est, Palladiæ vitæ amorem; vel animi affectus vecordia seductus, ad Venereæ & in speciem pulchræ formæ admirationem rapitur & inclinat,
vti

vti vult Proclus Diadochus in Platonicis commentariis.

Emblema XLV.

Hexametrum, cui ſubiungitur Iambicum dimetrum catalecticum.

APVD Sain inferioris Aegypti regionis metropolin, in veſtibulo fani Mineruæ ſacrati, hieroglyphicum ſymbolum exſculptum fuiſſe hoc ordine cõmemorat Plutarchus in libro De Iſide: nimirum Infans, Senex, Accipiter, Piſcis, Hippopotamus ordine ſequebantur: quo admonebantur à primis vitæ initiis ad extremum vſque eius terminum, animis hominum inſidere debere, quòd Deo nihil ſit magis inuiſum atque exoſum, quàm impudentia. Accipiter autem Dei ſignificationem habet, quoniam ea auis ceteras antecellit & acie obtutus, & volatus pernicitate. Piſcis verò odij latentem ſignificationem præfert, propter mare elementum humanæ naturæ inimicum. Hippopotamus denique impudentiam notat, vt qui genitori quoque ſuo non parcat, eóque necato vi matrem ineat. Eſt autem Hippopotamus ſiue equus fluuialis, ſoli Nilo cognitum animal, corio & pilis veſtitum; vt vitulus marinus, quaternis pedibus, vngulis biſidis, quales bubus, dorſo equi & iuba, roſtro reſimo, cauda tortuoſa & breui, dentibus aprorum aduncis, animal præ ceteris ſagaciſſimum, vt quod in arundinetis ſuccíſis cubile ponit, tramiteſque à pabulatione auerſis ve-

ſis veſtigiis varios diſtinguit: & ex voracitate nimia pigreſcere ſe ſentiens, arundini præacutæ cruce impreſſo, ſanguinis profluuium elicit, eaque inanitione ſibi medetur.

Hæc fermè de Hippopotamo ex Ammiano, Plinio, Solino.

Emblema XLVI.

Carmen eſt Antiſpaſticum tetrametrum, eius generis quod à Seruio Honorato tali exemplo comprobatur.

Mæcenas atauis, Lydia quos fert, genite.

INTER cetera, quæ Leoni ſæuiſſimo animali terrorem incutiunt, enumerat Plinius lib. 8. cap. 16. circumactos rotarum orbes, & cantus gallinaceorum, ſed omnium maximè ignes. Confirmat hoc Orus Apollo, nulla re magis domari atque frangi leonis feritatem, quàm accenſis facibus. Iræ tumor haud fermè compeſcitur melius quàm documentis præceptiſque cæleſtis philoſophiæ, quæ facis inſtar mentem illuminat, & ab indomita præcipitis affectus rabie cogitationem auocat, ſanæque doctrinæ ſuggeſtione munit, & animi tranquillitatem conciliat. Præterea & ſupplicij metus non iram moderatur modò, ſed & ceteros affectus velut iniecto freno cohibet. Iræ ſignificatio à tedis non eſt aliena: nam & definiunt eam ſanguinis circa cor ardorem. vnde Lucret. lib. 3.

Eſt etiam calor ille animo quem ſumit in ira,
Cùm ferueſcit, & ex oculis micat acriùs ardor.

Quod

Quod ad picturam attinet, pingatur fax ardens, & leo qui auersetur ignem illum.

Emblema XLVII.

Carmen est Alcaïcum dactylicum monocolon, constãs pentemimeri Iambica & gemino dactylo; simile illi Horatiano:

Fauete linguis, carmina non priùs.

PINGATVR Ceruus pernicissimo cursu fugiens, sed obliquato nonnihil collo sagittam vulneri hærentem respectans, vt aliqua ratione doloris sensus exprimi videatur. Expressum ex illo Hetrusci poëtæ versu, qui etiam non absurdè appingi potest: DI DVOL' MI STRVGGO, ET DI FVGGIR' STANCO. Qui æger animi peregrinando & trans maria currendo doloris fastidium leuare se posse sperat, non absimilis est huic Ceruo; nam & ægrimoniæ vulnus animo circumfert, & opes atterendo, ac in ignota incurrendo hospitia, dum malè tractatur, lassescit, cruditatemque vulneris adauget.

Emblema XLVIII.

Heroicum est Archilochio tetrametro adiunctum.

DESVMPTVM est ex Plutarcho, libro de Iside sæpius antea citato, vbi sic ait: In Creta Iouis fuit statua, auribus mutila: quo symbolo innuere voluit artifex, principem & qui ius in omnes habeat, non debere alicui aures suas mancipio dare; hoc est, ita accommodare, vt ab illo possessę videantur, vtque illarum obsequio abuti queat.

Nihil perniciosius est quàm quòd aures in omne patentes princeps habeat. id quod Marcellinus lib. 16. de Constantino Cæsare prædicat, turpem tanto Imperatori maculam adspergens; contrà quàm præclarum acroama & elogium Iuliano lib. 18. idem tribuit illius patrueli, quo prædicat eum personarum indeclinabilem iusti iniustique fuisse distinctorem: addito & documenti vice exemplo laudabili, quod huiuscemodi est: Nã cùm Numerius, prouinciæ Narbonensis rector, peculatus insimulatus, rationibus crimen obiectum facilè dilueret, ac Cephidius orator hominis innocentiam acerrimè oppugnaret, inopsque documentorum exclamaret: Neminem quenquam nocentem fore, si infitiari sufficeret: Iulianus sapienter ex tempore subiecit, Ecquis tandem innocens erit, si accusasse sufficiet? Non alienum hinc est Alexandri Macedonis factum, altera manu opposita aurem obstruentis, vt ore seruaretur integra.

Emblema XLIX.

Trochaïcum Sotadicum trimetrum acatalectum monocolon; quale illud apud Mariũ Seruium:

Arua sicca nimbus intrat, ite læti.

CVLEX insectum flammæ splendore mirè gaudet: itaque lucernis aduolitat, moxque exustis alis concidit, atque interit; vnde & Pyraustæ gaudium & interitus, in prouerbium abiit. Non absimilis est conditio amantis, qui inescatus amoribus,

ribus, temeritatis suæ fructus metit, & quem deperit, igne perit. quò spectat AEschyli Tragici poëtæ senarius:

Pyraustæ inertem pertimeo necem nimis.

Potuit & pudicus amor huiusce calamitatis sensum incurrere, quando Euadnen legimus præ nimio coniugis Capanei amore seipsam vltrò pyræ ardenti iniecisse: Portiam legitimi amoris singulare ornamentum, marito Bruto exstincto, ardentibus carbonibus ore haustis, vitam abrupisse, testante Valerio Maximo; nam Dido se ipsa ferro consumens dubium in vtramuis partem exemplum attulit: ita vt picturæ per se alioqui manifestæ adscribi queat versiculus Italicus,

COSI DI BEN' AMAR PORTO TORMENTO.

Emblema L.

COMPLECTITVR istud emblema ternas præcipuas vxoris dotes, nimirum residem domi suæ operam (cuius explicatio XXII. emblemate elucescit) deinde opum mariti industria quæsitarum custodiam, postremò linguæ continentiam. Pingatur itaque recto corporis statu mulier, dextra clauium fascem præ se tenens; læua ori opposita, qua specie Angeronia Dea, silentij præsul, prænexo obsignatoque ore figurabatur apud priscos.

Emblema LI.

ADAMAS vt inter gemmas facilè principa-

tum obtinet, neque mirum, quippe cui vis indomita nomen Græca interpretatione dedit; ita duarum violentissimæ naturæ rerum; ferri ignisque contemptricem vim singulari prærogatiua iam olim possidet, atque auctoritate scriptorum veluti mancipi tenet: quando enim incudes, nedum malleos ferreos dissilire inusitata sua duritie faciat; hinc est quod adamantem (quem opum gaudium præclaro elogio nuncupat Plinius) reliqua vi omni in fragilem atque inuictum, solo hircino sanguine, nec nisi recenter à cæde feruente, rumpi posse naturalium rerum ventilatores negant. Emblema desumptum est (ne quis nobis fascinus à maleuolis obrepat, qui candidè nostros labores in publicũ proferimus) è librorũ Pragæ, quæ Bohemiæ copiosissima facilè & literarum studiis celeberrima est ciuitas, excusorum frontispicio: vti annulus pala inclusum habens adamãtem, decussatim præfert hinc securim Amazoniam; inde trullam ferream igne ardente coruscã.

Emblema LII.

Carmen est heroicum cum Archilochio dactylico hypercatalectico

TRES sunt capitales veræ laudis ac honestatis omnis hostes; tres exitiales pestes, Inertia, Gula, Venus. Hæ nimirum sunt pellaces illæ Sirenes, quibus sapientiæ adumbrator Vlysses aures obstruxerat: hæ veræ Gorgones torporem menti industriæque conciliantes: hæ ipsissimæ Harpyiæ

pyiæ animorum pabuli depeculatrices, quæ patria, hoc eſt mentis, bona comedũt, ratione exuũt, animiq́ue lumen excæcant. Pingatur homo Sardanapali aut Bonoſi cuiuſpiam ſimilis, ventricoſus, & obeſus, accumbens reſupinus in lectulo, ſubalaribus culcitris innixus, dextram pateræ iniiciens in menſa appoſita, læua Venerem expapillatam contrectans: addatur ad latus Gloria fugientis ſpecie, retroſpectans, & auerſa manu veluti valedicens. Porrò Gloriæ purpureus habitus, vt latè conſpicuus, aut Attalici generis, tribui debet, cum laurea corona ſempiternitatis teſte: cuius plantis adiicerem talares alas ad modum Mercurij: paludamentum autem illud purpureum aut χρυσόπαστον linguis oculisq́ue paſſim adſperſum diſtinguerem; tum quia gloria latè in terrarum orbem dimanat; tum quia gloria celebrem omnium ora loquuntur, in eundem omnium coniecti ſunt oculi.

Emblema LIII.

Metrum eſt Iambicum tetrametrum monocolon.

NEMINI non eſt in ore vetuſti poëtæ dictum, Veritas Temporis filia; quòd nimirum tempus in lucem proferat veritatem. Saturnum autem pro tempore accipi indubitatum eſt. Iam verò conſtat Democritum dixiſſe quondam Veritatem altiſſimo in puteo demerſam atque obrutam iacere: vnde ſumpta eſt fingendi Emblematis occaſio. Pingatur virgo nuda Veritas, è ſpecu ob-

ſcuro inter ſcopulos vmbilico tenus emicans, quam Saturnus libratis in aëre alis volitans, dextra educit: circumſtent hinc inde tres feminea ſpecie peſtes, Diſcordia, Calumnia & Inuidia, quæ ſuccinctæ & ligonibus inſtructæ, manibus pedibuſque conentur veritatem egeſta humo obruere. Nunc ſingulatim perſonarum habitum ac ſpeciem demus. Veritas virgo pingitur niueo & ſimplici rugiſque carente, amiculo induta, puro oculorum lumine irradians. Calumniam olim ab Apelle pictorum coryphæo ita depictam inſinuat Lucianus. vt ornatu ſit pulchro, forma egregia, adſpectu ardente: læua ardentẽ tedam præferens; dextra ſupplicem adoleſcentem per capillos trahens. Inuidia macie lurida pingatur, obliquata oculorum acie, viperis circum caput errantibus redimita, corque humanum ori admouens comedendum. Diſcordiæ ſiue Litis imaginem dabo Emblemate LIIII. Saturnus autem operto capite pingatur, ſenis ſpecie, alatus, læua falcem tenens, aut, vt alij malunt, clepſydram. reliqua picturæ pars è ſuperioribus patet.

Emblema LIIII.

SYMBOLVM per ſe dilucidius eſt, quàm vt diſerto in re clara eſſe lubeat; quis enim mali omnis parentem diſcordiam non cecinit, mare cælo permiſcere doctam? Pictam hanc graphicè expreſſit in Satyrarum fragmentis Petronius Arbiter, quem magna ex parte ſecutus, eiuſmodi pi-

ctturam

cturam dederim. Pingatur mulier lacrymis oculis oppleta, scisso capillitio, comas viperis implexas habens, scabris dentibus & liuidis, sanguinea manu facem ardentem quatiens, quæ pedibus follem deprimat, cuius acrophysion siue caput foculum propinquum excitet cum fumo & flamma.

Emblema LV.

MVSCA, meritò ab Homero impudens dicta; qua nullum animal minùs docile putatur, minorisque intellectus, impudentes alienæ famæ obtrectatores denotat, aut æmulos Zoïlos, qui ad bene dicta conniuent: in vitio læui aut lubrico lapsu immorantur, illudque suggillant. Apis candidi lectoris exemplum est, qui Musarum prata peruolitat, & vtilem mellificio succum depascitur: aut qui Virgiliano more è fimo gemmas colligit, ex horridè insciteque dictis Veneres dicendi conquirit. Pingatur hinc musca iumento hulceroso insidens, virusque depascens: illinc apis thymum floresque delibans.

Emblema LVI.

CITAVIMVS in Adagiorum nostrorum octaua Centuria prouerbium à Dionysio Longino rhetore vsurpatum, ψυχῆς γλωττόκομον δουλεία, Animi scrinium seruitus: quòd ea sit animi retinaculum, neque sinat libero nos ore eloqui, & liberaliter expromere, quæ animo concepimus, addicti magnatum seruitio, vel saltem eorum tyrannide prohibiti, velut iniecto ori freno, cùm

libertas eloquentiæ nutrix ſit ac parens. Nimirum ea tyrannis ab antiquiſſimis temporibus inoleuit à principibus vſurpata, volentibus flagitia ſua virtutum velaminibus tegi, perfidiam ſpecioſo fidei fuco induci. Ea fauendi vitiis conſuetudo, vſu ſtabilita, atque in mores recepta, ingenia ſcribentium ſeruitute degeneri ita corrupit, vt nihil ſit ab hac parte ſani, vt ſacroſancta illa hiſtoriarum fides penitus interierit, vt illaudatos Buſirides & portenta cæleſtibus propè æquemus. Inde excogitata fuit ingenioſa illa pœna & animaduerſio, qua libri incendio abſumi iuſſi ſunt Senatuſconſulto in Imperatorum, ne dicam orbis peſtium, gratiam: quod de Labieni ſcriptis memorat Seneca, de Cremutij Cordi Tacitus. Emblema petitum eſt ex Philoſtrato in Scopeliani Sophiſtæ imagine, qui deprecatus operam à Clazomeniis imperatam, qua domi ludum aperiret, reſpondet, Luſciniam in cauea cantillare. Pictura per ſe euidens, luſciniam caueæ incluſam poſtulat, ſed deſidem, non volucrem.

Emblema LVIII.

DION aurei oris cognomine celebratiſſimus Græcis Philoſophus & Orator, in Diogene ſiue de famulitio, Emblematis iſtius occaſionem dedit, vbi diuites oneroſa famulorum turba ſtipatos, iulis (chenilles Gallicè, niſi fallor, millepedas multipedáſve Latina lingua nuncupat piloſos vermes arcuatim progredientes) aſſimilat: qui

etſi pe-

etſi pedum agmen infinitum moueant, reptilium tamen ſunt facilè tardiſſimi: ita enim ſonant eius verba, ἔστι τὸ πρᾶγμα ὅμοιον τοῖς ἰούλοις, οἳ μυρίους πόδας ἔχοντες, βραδύποροι εἰσὶ τῶν ἑρπετῶν. Non abſimili ratione triremes Paridis, quibus Helenam petebat, ob remorum ordinem multiiugum, ἰουλοπέζους, quaſi iuli inſtar greſſiles appellant. His aptiſſimè Craſſi noſtri torquati mancipiis locupletes, & Tantali fame conturbatrice nobiles comparantur, qui anſatis lateribus platearum ſpatia complent, pellitis abollis, & ferarum tergoribus hirſuti, fractoque inceſſu ſuperbi, multitudinem aſſectantium miniſtrorum puerorumque ponè & vtrinque attrahunt. millepedæ non ignota forma eſt, ac proinde obuia picturæ ratio, niſi quòd venuſtandæ illius gratia adiici ſuperiore in tabulæ margine torquatus aliquis multo comitatu ſuperbus poſſit.

Emblema LVIII.

INGENIVM & induſtria quid non valet, quid non penetrat, atque peruadit? quò ſi accedat aſſiduitas ſedula & indefeſſa, crebris operis eandem incudem nocte dieque tundentibus, operi inſtans, ne tum rotundum neſcio quid & abſolutum (cuiuſmodi orbicularis ille ſcientiarum ductus promittit) exiſtat inde neceſſum eſt. Vetus illud ac veritati conſonum eſt: Crebris ictibus quercum deiici, continuæ atque infatigabilis diligentiæ argumento, quod difficillima etiam quęque ea

que ea via ſuperentur adeò & perficiantur; Herculeis ac Theſeiis laboribus omnia quamuis ardua, cælum denique ipſum pateant. Verè ille, Labor improbus omnia vincit. Palis & ſtipitibus, quos fiſtucæ adegerint, telluris ipſius ſolum, & ἕδος ἀσφαλὲς (vt Heſiod. canit) pertundi videmus. Has tibi ſublicas, Suſianæ quidem familiæ inſignia, ſed eaſdem pertinacis induſtriæ ſymbola, animo infigas velim, Petre fili, ne torpor hinc te reuocet, inde deſperatio ad ſumma euadendi deiiciat; quin potius iuſta æmulatione ad domeſtici exempli gloriam laudiſque hæreditatem adſpires aſſiduo ſtudio, quod nocturna diurnaque manu tractatum, cunctas tibi difficultates, velut propitia quædam Lucina, peruias aperiet.

Emblema LVIIII.

QVEMADMODVM petra infeſto mari expoſita, ſine vlla intermiſſione, aut rabida fluctuum vi pulſatur vndique, aut violento procellarum impetu oppugnatur neque tum loco cedit tantillúmve commouetur, ſed intrepida qualeſcunque maris aëriſque minas præ ſe contemnit ac ſpernit: ita etiam non minus vtile, quàm neceſſarium eſſe iudico, vt iuuenilis ætas, malarum artium inſolens, petræ fortitudinem ex parte aliqua in exemplum trahat, imiteturque. Quod tum maximè fiet, cum honeſtioribus exemplis præceptiſque inſtituta, ad rectiorem viuendi normam dirigitur; ſi effrænati libidinum impetus,
quibus

quibus ea plerumque ætas obnoxia eſt, inhibentur, prauorum conciliabula tanquam blandæ Syrenes, præſens alioqui exitium allaturæ, ad Vlyſſis exemplum ſurdis auribus prænauigantur: denique ſi titillatrices voluptatum illecebræ (quas diuinus Plato malorum omnium eſcas venuſtè appellauit, quod nimirum iis capiantur homines, haud aliter quàm hamatis eſcis piſces) retunduntur; vt quamuis prematur, ſaltem non opprimatur iuuenilis animus. Tantum eſt vt ſub petræ exemplo admoneamur; virtutem animo eſſe capiendam, contrà verò deſidiam ac ſocordiam reiiciendam. Porrò in eandem ſententiam ſcitè admodum Latinum regem varios furentis populi rumores compeſcere ac ſedare ſatagentem, rupis fortitudini his verſibus comparat Virgilius:

Ille velut pelagi rupes immota reſiſtit:
Vt pelagi rupes magno veniente fragore,
Quæ ſeſe, multis circum latrantibus vndis
Mole tenet, ſcopuli nequicquam, & ſpumea circũ
Saxa fremunt, laterique illiſa refunditur alga.

Similiter Mezentius, cùm ab hoſtibus aceruatim in eum irruentibus crebris telorum ictibus impeteretur, non ſolùm tantam vim parui fecit, ſed etiam,

-- Velut rupes, vaſtum quæ prodit in æquor,
Obuia ventorum furiis, expoſtáque ponto,
Vim cunctã atque minas perfert cœliq. mariſq.
Ipſa immota manens,

eorum

eorum impetum quantumuis vehemētem infracto animo sustinuit cedere nescius. An non & Hippolytus (cuius inaudita & inuicta castitas prouerbio locum fecit) incredibili animi constantia petræ fortitudinem imitasse putandus est? quandò Phedræ nouercæ, nihil inausum aut intentatum relinquentis, quò faciliùs purum priuigni animum ad impuræ pudicitiæ crimen deriuaret & quodammodo effascinaret, illicito amori repugnans, & illices eius blanditias,

Vt dura cautes vndique intractabilis
Resistit vndis, & lacessentes aquas
Longè remittit,

respuens, nec pretio vllo adduci potuit, nec precibus flecti, vt amoris flammas, quibus impotenter flagrabat illa, mutuo igni nutriret, nedum scintillam animo conceptam admitteret. Poterit etiam non inscitè hæc petræ comparatio ad alium sensum applicari: quandoquidem iuxta D. Paulum petra humani generis Seruatorem Christum mysticè repræsentat, quem nos, qui re ipsa Christiani dici volumus, ex omni parte imitari, eiusque sacrosanctis præceptis insistere oportere monet Symbolum. Quid, quod & D. Cyprianus lib. 1. epist. 3. Manere debet, inquit, apud nos fidei robur immobile, & stabilis atque inconcussa virtus contra omnes incursus atque impetus oblatrantium fluctuum, velut petræ obiacentis fortitudine & mole debet obsistere. Pictura per se satis euidens est.

Emblema LX.

LEVEM & desultorium, quique velut ab oscitantibus peragitur scribēdi laborem, breuis fluxusque manet honos, at illustri neque nisi expenso iudicio elimata scripta, sempiternum aut certè cum mundi interitu simul desiturum concomitatur decus; quod immortalibus suis scriptis augurás Flaccus, monumentum ære perennius exegisse se gloriatur, illiusque ad exemplum Ouidius nullis ignibus, nullaque vetustate abolendum opus perfecisse præsagus cecinit. Viuet etiam tuus Blondeli immortali memoria calamus, vt ille penicillus præclarissimi pictoris, qui manum de tabula tollere potuisse negatur, industriam singularem repræsentans, & immortalis gloriæ spem non dubiam affectans viam.

Pingatur Fama dea, volucris, toto corpore oculata, quæ calamum laurea vestitum dorso inter astra subuehat.

Emblema LXI.

QVIS dignum satis præconium instituere queat in celebrando pro meritis laudatissimo tuo genio vitæque instituto, ornatissime Antoni à Burgh, cui cùm ad splendidas diuitias à fortuna cumulatè affusas atque à maioribus relictas, ea accesserit naturæ benignitas, qua neque maiorem ferè sperare aliquis possit, neque tu meliorem sortem optare debeas: illud tamen veluti natiuum temperamentum secutus sis semper, quod in tanto opum

to opum ſplendore inuidioſos illos, & qui à multis cum præſenti interdum vitę diſcrimine emuntur honores, non aſpernatus modò ſis, ſed ita fugeris; vt rarus in vrbe, ruri tranquillam in quieto otio curis procul vitam exegeris hactenus, eundemq́ue etiam teneas vitæ curſum. Nimirum prudentiſſimè conſideras quantum tibi moleſtiarum, quantum ſollicitudinis demas, quo te curarum faſce exoneres, quando vrbanorum negotiorum vndas, & in ciuilibus muneribus pericula, ſecurus procul velut è terra deſpicis; præſertim exulceratiſſimis hiſce temporibus, quibus ne Deus quidem ipſe, ſi mortalem indueret formã, declinare Inuidiæ æſtum poſſet. Hoc trilogij tui primum membrum, FVGE, docet: cui ferè conſonat alterum QVIESCE, animi quietem atq. otium non diſcinctum illud & iners, ſed honeſtum & à turba diſcretum, inſinuans: quod partim ſtudio & lectione ſuppeditatur, partim in œconomia & rerum familiarium cura diligente conſumitur: nam hebeſcere ac in otio langueſcere, ac veluti congelare nemo vnquam ſanæ mentis probauit. At tertium, TACE, exemplo Harpocratis, ſuadet fidele ſilentium: cui ſemper tutã eſt merces, vt Horatius cecinit, quando pluribus cæca nocuerit garrulitas, nunquam taciturnitas; niſi fortè immodica atque importuna. Itaque vt ſententiam, quam aſſequi mihi videor, in pauca conferam: Mones honores eſſe fugiendos, nedum
appe-

appetendos: vitam velut in ſilentio trahendam, vt ignoreris, aut certè vocem continendam: & in otio partis ſuauiter fruendum.

Vt autem res oculis fideliter ſubiiciatur, Pingatur primo loco vir concitato corporis motu fugam intendens: deinde Harpocrates AEgyptius deus, qui occluſum digitis os obſtruendo ſilentium indicebat: poſtremo deſes homo toro inſidens.

AVCTO-

AVCTORVM NOMINA, E QVIBVS PROFECIMVS, ET QVORVM TESTIMONIO SVMVS VSI.

AElianus.
Aërius.
Albericus.
Alcæus.
Aeschylus.
Ambrosius.
Ammianus Marcellin.
Appuleius.
Aristeas.
Aristophanes.
Aristophanis interpres.
Aristoteles.
Artemidorus.
Athanasius.
Au. Gellius.
Aurelius Victor.
Ausonius.
Catullus.
Cebes.
Clemēs Alexandrinus.
Cornelius Celsus.
Cornelius Tacitus.
Cornutus.
Diodorus Siculus.
Dion Chrysostomus.
Dionysius Areopag.
Dionysius Longinus.
Dioscorides.
Epictetus.
Epigrammata Græca.
Erasmus.
Eusebius.
Festus Pompeius.
Fulgentius.
Galenus.
Gregorius Nazianzen.
Harpocration.
Hermes Trismegistus.
Herodotus.
Hesiodus.
Homerus.
Horatius.
Hugo Cardinalis.
Hugo Eterianus.
Ioannes Stobæus.
Isocrates.
Iunius Columella.
Iustinus Martyr.

Lactan-

Lactantius.
Laërtius.
Lilius Gyraldus.
Lucanus.
Lucianus.
Lucretius.
Lycophron.
Macrobius.
Martius Plotius.
Marius Seruius.
Martialis Episcopus.
Martialis poëta.
Nicandri interpres.
Nicephorus.
Oppianus.
Origenes.
Orus Apollo.
Ouidius,
Paulus AEgineta.
Pausanias.
Petronius Arbiter.
Philes.
Philostratus.
Pindarus.
Plato.
Plinius.
Plutarchus.
Portius Latro.
Proclus Diadochus.
Procopius.
Psellus.
Qu. Curtius.
Sappho.
Seneca.
Silius Italicus.
Solinus.
Statius.
Strabo.
Suidas.
Synesius.
Terentianus Maurus.
Tertullianus.
Theophrastus.
Valerius Maximus.
Vitruuius.
Xenophon.
Zezes.
Zoroastres.

CLARISS. VIRO ARNOLDO ROSENBERGO, IVRISCONSVLTO, HADR. IVNIVS MEDICVS S. D.

TEXTA tibi numeris latebrosa Ænigmata mitto,
Quæ dextra enodes OEdipus arte nouus.
Rosenberge decus Charitum, Musæq; nouenæ
Rarum ornamentum, præsidiúmque meum:
Nempe quaterdenos, cum quattuor, ordine gryphos,
Ad numerum tenebris lux rediuiua venit.
Sic Ariadnæo filo duce fugerat olim
AEgides latebras, cæcáque tecta domus.
Prima tenet Calamus gracilis: 2 Nix algida: mollis
3 Spongia: cúmque 4 Manu thus: 5 Libanotis olens:
6 Ignis edax: 7 Echo resonans: assertor 8 Iesus:
Cum 9 Cereris potu mollia 10 Vina simul:
Fictilis 11 Olla: 12 Vitrum fragile: & nux 13 Castanea: 14 Taurus
Hinc sequitur: fœtens 15 Matula: 16 Rana loquax:
Instabiles 17 Argentum viuum: 18 Pappíque volantes:
Turgidulum 19 Cerasum: pendula 20 Araneola:
Tardigradus 21 Cancer: 22 Paries & structilis: adde
23 Clysma aluum ducens: 24 Aurea mala super:
25 Campanum æs: 26 Limaxq; piger: 27 Ceruiq; fugaces:
28 Pileolus capitis: Velinolæ'que 29 rates:

Et

Et 30 *Membrana, tenax quam cera obſignat aratam:*
Mollis 31 *Charta: agilis* 32 *pes: volucriſq́;* 33 *Pila.*
Hinc 34 *Veſpertilio ſeſe ordine ſtridula iungit:*
Et cum dentato 35 *Pectine, dura* 36 *Silex.*
Pòſt agmen claudunt 37 *Morum:* 38 *Canis impiger, atque*
Sol 39 *candens: ſimul huc,* 40 *ceree Lychne, ſubis.*
Coniugis 41 *& votum, cui vincla iugalia ſordent:*
42 *Temporis vſura: &* 43 *Cos ſine fine rotans:*
44 *Prurigo imponet mordax Colophona libello,*
Qui noſtra in lucem prurit abire manu.
En tibi materiem, quæ pangitur ordine, libri,
Qui rerum exponit nomina luce data.
Haud alio tenuis mea nunc tibi Muſa litabit:
Complacat magnos vel mola ſalſa Deos.
Diſce fauere orſis, auram adſpirato ſecundam;
Quod cecini, nitida fronte benignus habe:
Neu fallas nugis tua ſeria: tunc breue volues,
Cùm madidus cenam ſoluet Iacchus, opus.

HADRIANI IVNII
ÆNIGMATA.

I

EST *mihi forma teres: cauus, at non peruius aluus;*
Quem medium nodis spissa medulla secat.
Porrigor in caudam, cui barbula vestit vtramque
Oram; qua volucri sum vice remigij.
Exsanguis, de carne tamen satus, huius alumnus:
Nec nisi carnoso vellor ab vsque sinu.
Iam truncus capite, & diffissa cuspide sectus
Proluo me succo Sepia nigra tuo.
Vsus abest linguæ, tamen illa exerceo parte
Ius necis & vitæ: tristia bella sero:
Componóque animos: regum iras mitigo & arma.
Atro felle mea aut spicula melle madent.
Hoc potior lingua: sine me moritura quòd huius
Sit soboles: nostram sæcula longa manent.
Illa etiam solas præsentis manat ad aures,
Nostra vel immenso quà patet, orbe sonat.

ALITER, SED E GALLICO IDIOMATE.

Me gignit nutritq; caro, de carne reuellor,
Carnis abest species, nulla est substantia carnis.
Artus cressenti inualidi, muccósaque origo.
Truncatúsque caput, madidum bibo cuspide rorem,
Quo Genij læti aut irati semina prodo.
Fas perago atque nefas facilis bona prauáque sector.
Dissi-

Dissidij ac pacis sum Regibus auctor: amantes
Concilio: moderor mentes, & tempero curas.
Sæpe simultates idem qui concito, soluo.
Quæq; velim sciri, totum dissemino in orbem.
Criminis ipse exsors, multi sum caussa laboris.
Dicam te Oedipoden, si quid sim, nomine prodas.

II.

Candidior cygni plumis, sum filia Brumæ,
Dura minus glacie; sed nec minus algida: fungo
Rarior, ac fluidum in laticum tabesco tepore:
Signo nouem fuerit si littera prima recisa:
Cor mihi si iungas, vix est auis atrior vlla.

III.

Tethyos vndisonæ mediis ego nascor in aruis,
Méque cauernosam fistula crebra forat.
Non inuita graui leuis impleo viscera succo,
Quem reuomo exsorptum pollice pressa priùs.
Peniculique loco mensas extergeo mollis,
Et rapio sordes, vlceráque exanio.

IIII.

Porrigor in ramos quinos, & quilibet horum
Diditur in triplices nodos; nisi quintus egeret
Vno, qui solus respondet robore cunctis:
Vndique colliculis surgo, in vallémque resido:
Ast abaci, desit si fortè, ego munia præsto.

V.

Thuris odorati de me salit halitus; vnde
Natales nostrum nomen sibi vendicat orius.
Prodiga quæ nimium nostri, per vulnera vitam

Effundo, digitus nisi det carpendo medelam.

VI.

Ex me nata Sophi perhibent primordia rerum;
Vltimus & rerum finis & orbis ero.
Omnia consumo, nostrum neque nomen abhorret
Ipse Deus: leuius mobiliúsque nihil.

VII.

Deliciæ Panos, prolis Cephisiæ amores,
Conualles adamo, porticibúsque vagor.
Indocilis prior ipsa loqui, aut reticere loquenti:
Assecla dictorum, & vocis imago vocor.

VIII.

Dicito, quale putes nomen, quod recta columna
Inchoat, inde tridens fuscina nectit idem:
Flexus vtrinque vncus secat: hinc biuij nota: claudit
Idem vncus medio, qui stetit antè, loco.

IX.

Nomine sum vini non digna, vicem tamen huius
Impleo, dum cerebri victrix percello cauernas;
Illud sol radians, me Mulciber excoquit: amne
Gignor, alítque Ceres madefacti farris aceruis.

X.

Do vires, adimóque, & origo nominis à vi;
Ingenium exacuo, pectora soluo metu:
Me gignit Tellus: rutilo sol concoquit igne:
Mox ventrosa tegunt dolia, prela vomunt.

XI.

Stat currente rota fictus cauus alueus, vda
Argilla ductus, Mulciberi gremio.

XII.

Aëris excludo, tempestatúmque malignam
Vim transmitto tamen lucem, nō perfluo: Bacchum
Accipio gremio: nostróque fideliter aluo
Assyrios nimbos fragrantiáque vnguina credas.
Lumina confirmo speculíque exerceo munus.
Quin auri nostro pretium concedat honori,
Malleolo si fortè sequax, & ductilis essem.

XIII.

Est mihi dura caro, rugosa veste voluta:
Includor corij tegmine Phœnicei.
Exterius Natura hirto muniuit Echino:
Mensam orno, panis dum vice soluo famem.

XIIII.

Signiferi sidus, Cilicum mons, Pasiphaësq́;
Nobilis insessor, vector Agenoridis.
A me nomen habet gens quæ tulit Iphianassam
Fœdantem Scythicæ sacra cruore Deæ.

XV.

Inuentum lasciua putor, Sybari, esse tuorum:
Fictilis aut stanno, aut Cyprio sim fusilis ære.
Vsibus humanis nil me magis vtile, quamuis
Vilius haud quidquam, nec me despectius exstat.

XVI.

Vox mihi rauca aures radit, sum garrula lingua:
Vlua sub sterili, mollia regna colo:
Vitáque vere nouo rediuiua recurrit in artus,
Candida aui, gracili cruribus, esca petor.

XVII.

Haud temerè inuenias grauius quidquam, attamen
Mobilitate viget: si vinclis exeat arctis, [vna
Labitur in partes mille, & reparetur in vnum
Rursus: idem immutat species rerum atque colores.

XVIII.

Dum iuuenilis adest vigor, est graue moxq́; senecta
Succedente volat leuiter sine præpete penna,
Et prætexit humum tenui sub polline tectam.

XIX.

Rubra mihi cutis est: latet intus vineus humor:
Os pro corde gero, semen at illud habet.

XX.

Vsus abest manuum: ducens pede stamina texo:
Aluus lanigera fertilitate scatet.
Cùm pedicas muscis, scutulatum rete facesso,
Concedunt tramis serica fila meis.

XXI.

Zodiaci gemino munitum forcipe signum,
Pugnantem Alciden mordicus appetij.
Et testudineo gressu feror octipes: æquor
Innato: sum fœdum, luctiferúmque malum.

XXII.

Calce coagmentor, quadrato marmore surgo:
Defendo nimbos fulcio tecta domus:
E demas, Idæ pastor, iudéxque Dearum,
Exitium Troiæ, clarus adulter ero.
Tollito P, cornu ferio, ruo mœnia, cælum
Orno, Helles vector, victima grata sacris.

XXIII

XXIII.

Ibidis inuentum Pharia, ventrisq; morantem
Immisso rostro depleo proluuiem.

XXIIII.

Me vigil Hesperia serpens custodiit ore:
De fuluo color insignis, noménque metallo
Fluxit: natura est dispar, cui viscera frigent,
Exteriora calent: gratóque embammate mensis
Expetitur succus, conditur pyxide corpus.

XXV.

Malleus illisu insultat mihi; mox ego motum
Aërea percello, & patulas dilabor ad aures:
Clepsydra melius properantes metior horas:
Cogo hominum cœtus, tonitrus fugo, tempora signo.

XXVI.

Exossis, pedibus cassus, non horreo spinis;
Próque oculis implent cornua bina vicem.
Exsanguis, quaquà incedo tractu illino muccum,
Lethifer est mihi sal hostis & exilium.

XXVII.

Corniger, ac timidus, pedibúsque fugacibus Euro
Ocyor, at Furias mî citat alma Venus.
Lassus, aqua vires reparo: Spadixque colore,
Cornicis supero sæcula longa quater.

XXVIII.

Libertatem olim dederam, nunc arceo frigus:
Materies fuerant pili, nunc lanea fila;
Aut etiam tramæ, seres quas arbore pectunt.

XXIX.

Filia pinifera silua leuis innatat æquor,
Aluo grande tamen per mare vectat onus:
Linigeróque sinu ventis famulatur, & iras
Neptuni ridens, humida regna secat.

XXX.

Anser, apis, vitulus, rerum potiuntur, & orbis
Tergeminum brutum frena superba regit:
Res similis monstri, condigna interprete, qualis
Thebigena nodos soluere Sphingis amet:
Membranam vitulus præbet, calamósque canorus
Anser, apes stipant cerea dona vagæ:
Fasq; nefásque tria hæc obeunt, dum tergora chartæ
Penna arat, obstringit cera notata fidem:
His humana tribus diuinaq; iura reguntur,
Omnéque momentum hoc cardine terna trahũt.

XXXI.

Sectilis in tenues membranas candida lamna,
Conflata ex atomis, quos lintea fragmina reddunt
Diffusa in lympham, exilis quos ficina cogit:
Inde coactilibus stipor; mox arida sole,
Præbeo me calami diffissa cuspide arandam.

XXXII.

Metior, ingredior: tendoq; & carbasa laxo:
Nec moduli, aut versus me sine stare queunt.

XXXIII.

Glabra foris, pilosa intus, specieq; globosa,
Exsilio quanquam mî pedis vsus abest:

Aëreás-

Aëreásque carens pennis volitabo per auras:
Et vires crebrò pulsa resumo nouas.

XXXIIII.

Est mihi de sero deductum vespere nomen:
Ala mihi cutea est, plumáque mollis abest.
Sola auium pario, soli vbera lacte tumescunt:
Aspera sunt soli dentibus ora mihi.

XXXV.

Buxea materies, numerosóque ordine dentis
Distincta, implexam diuido cæsariem.

XXXVI.

An grauius quidquam est, vel durius? attamẽ ignis
Hinc saliunt scatebræ, fonticulíque leuis.

XXXVII.

Primùm albus pallor, ruber hinc cruor inficit ora:
Mox succum euinco, Sepia pulla, tuum.
Vltimus erumpo: ast inter matureo primos:
Est genetrix sapiens, nomine stulta tamen.
Assyrios iuuenum monumento testor amores:
Vinosi laticis rore placere queo.

XXXVIII.

Corporeæ languent vires, rimisq́; fatiscunt
Arua, ægrum nostra vi rotat ora pecus.
Relligione pia coluit Pelusia tellus,
Nostra fides cunctis obsequiumq́; placet.
Nos tamen infamat tumulo Priameïa coniux,
Atque incesta Helena nomine abusa meo.

XXXIX.

Rerum oculus cunctis, candens saxum esse putabar
Nonnul-

Nonnullis, discus ve, aut lucida lamina (tanta
De me pugna Sophos exercuit) huic pede maior
Non videor; telluri alius me exæquat inerti.
Attamen vnus ego lustro, gigno, excoquo cuncta.

XL.

Stuppa medulla mihi, labor est apis ingeniosa.
Scapus mihi est: ab igne flammam mutuor.

XLI.

Olim dedi, quo tunc carebam munere;
Datum tamen, possideo nunc, atque id colo.
O si diem illum Iupiter bonus vehat!
Quo non haberem, quod darem alteri tamen.

XLII.

Est, cuius cunctis æqua est data copia, cuius
Ex æquo egemus infimi atque maximi.
Quid; quod idem nimium huic, aut parcè suppetit illi,
Vt quisque rectè seciúsue eo vtitur?

XLIII.

Sum Terræ soboles; radiati Solis imago
Formaq; libratam geminus me sustinet axis:
Attenuor, tenuóque simul, celerique rotatu
Perpluor impulsa, & vires adspergine sumo.
Omnia fœcundans, elementum absumo, vomoq;
In medius (dictu mirabile) fluctibus ignem.
Quin nuda omnigenis occurso durior armis,
Obiectósque domo lacera cute certius hostes.
Quid, quòd & arcessor, quamuis innoxia cædis?

XLIIII.

XLIIII.

Carnea ſulcetur ſi glebula corneo aratro,
Non me dulce dabit, ſed feret acre piper.

ALITER.

Agrum caueto carneum ne vomere
Arare pergas corneo: pro mellea
Semente mox reponet vrens tibi piper.
Cupido eãdem dulcamarus vim tenet, γλυκυπικρός
Pro melle felleum propinans poculum.
Fœdare ſtrictis vnguibus cutim caue,
Aſſiduus eſt Pruriginis comes Dolor.

FINIS.

PRIVILEGII CAESAREI
SVMMA.

MAXIMILIANI II. Romanorum Imperatoris semper Augusti, publico edicto cautum & sancitum est, ne quis cuiuscunque status, gradus, ordinis, aut conditionis fuerit, quacunque sacri Romani Imperij, & ditionis eius fines patent, quæcunque probatorum auctorum opera, quotquot vel hactenus nondum impressa, vel ab aliis quidem impressa, nouis auté deinceps scholiis, annotationibus aut commentariis aucta & illustrata, Christophorus Plantinus ciuis & typographus Antuerpiensis primus typis procuderit, intra proximum sexennium à prima cuiusque operis aut voluminis editione, vllo pacto eiusdem vel diuersi characteris forma excudat, aut excusa ab aliis, intra eiusdem Maximiliani & Imperij fines vendenda importet, seu quouis modo distrahat manifestè vel occultè, sub pœna decem Marcharum auri puri; quarum dimidia fisco Imperiali fraudis vindici, residua verò pars prænominato Plantino cedat, præter librorum ad imitationem impressorum amissionem, quos idem Plantinus vbicunque locorum nactus fuerit, per se vel suos, adiumento Magistratus loci, vel citra, propria auctoritate sibi vindicare, inq. suam potestaté redigere poterit. In cuius rei fidem ipsi Edicto manu subscripsit, & sigillum apponi iussit Cæsarea Maiestas. Datum in ciuitate Viennæ Austriæ, die vigesima prima mensis Februarij, anno Domini M. D. LXV.

Subsig.

Maximilianus.

Ad mandatum sacræ
Cæs. M. proprium
Haller.

PRIVILEGIVM GALLIARVM REGIS.

CAVTVM HENRICI III. Galliarum Regis Priuilegio, ne quis in omni eius regno libros totos, aut in parte, quoſcunque Chriſtophorus Plantinus aut nouos excuderit, aut veteres, ſed correctos ſiue illuſtratos, aut adnotatos, eoſce iterum excudat, excudi faciat, aut excuſos vendat, idq́ue intra ſexennium à cuiuſque libri editione. Id autem hoc fine, vt ne idem Plantinus, laborum ſuorum ſumptuumq́. meritiſſimo fructu priuetur, cogaturq́. tandem intermittere aut omittere laudabile ſuum munus, cum detrimento reipub. litterariæ, & doctorum. Qui contrà fecerit, ſciat paratam librorum confiſcationem, aliasq́ue pœnas ſiue mulctas, quæ Regijs Edictis continentur. Cum lege tamen, ne ijdem libri quicquam contineant, quod vel Religioni Catholicæ Apoſtolicę Romanę, vel huius Regni Statui aduerſetur. Atque huius Edicti exemplar cùm fronti aut calci cuiuſque operis apponetur, nullus typographorum ſiue bibliopolarũ vllam ignorantiæ cauſſam prætexat. Datum Fontibellaquæ, quinta Auguſti. M. D. LXXXII.

Signat.

Per Regem

De Neufuille.

Acd Jan 16 1614

8

